

Susret
hrvatske
katoličke
mladeži

Dubrovnik
26.-27. travnja
2014.

N A S L O B O D U P O Z V A N I

Impresum

Izdavač: Dubrovačka biskupija

Za izdavača: mons. Mate Uzinić, dubrovački biskup

Uredništvo: Romana Đuka-Aleman, Vjeran Martić

Autori kateheza: Romana Đuka-Aleman, Ivana Podnar, Ana Matić, Željana Lučić, Ana i Šime Zupčić, Ružica Gavrić, Simona Gavrić, s. Blanka Plenča

Fotografije: Fotoarhiv Ureda za medije Dubrovačke biskupije, Jelena Vlahović, Ante Matić, Dean Tošović

Recenzija: s. Ana Thea Filipović

Lektori: Blaženka Bračun i Ivan Blažević

Grafička priprema: Dizajnerski studio m&m, Dubrovnik

Tisak: ALFA -2 d.o.o.

Adresa: Poljana Paska Miličevića 4, HR-20000 Dubrovnik

Telefon: +385 (0)20 324 909

Fax: +385 (0)20 324 912

E-mail: mladi2014@gmail.com

www.mladi-dbk.com

CIP zapis dostupan u računalnom skupnom katalogu Hrvatskih knjižnica pod brojem 531115051

ISBN 978-953-7700-09-6

NA SLOBODU POZVANI

Priručnik za animatore mladih
Susreta hrvatske katoličke mladeži
Dubrovnik 2014.

Sadržaj

Molitva SHKM	5
Biskupov poziv	6
Himna Susreta	8
Logo	10
O katehezama	12
I. kateheza: Blaga slobode	14
II. kateheza: Kultura vjernosti	28
III. kateheza: Oruđe mira	38
IV. kateheza: Radost u Gospodinu	52
V. kateheza: Ključ raja	62
VI. kateheza: Biti velikodušan	74
VII. kateheza: Izvidnice duše	88
VIII. kateheza: Srce moje po srcu Tvome	102

Molitva
Susreta hrvatske katoličke mladeži
Dubrovnik 2014.

Gospodine Bože, dobri naš Oče,
stvorio si nas na svoju sliku i poslao si nam Isusa iz Nazareta,
svoga Sina, kao plod svoje ljubavi u slobodi.
Oslobodi naša srca od nas samih
i od svake misli koja nas želi udaljiti od Tebe.
Daruj nam um koji Te želi spoznati
i spremnost kojom ćemo Te neumorno tražiti
i osluškivati poticaje Tvoga Duha.
Molimo Te za mudrost koja će nas voditi
i za život kojim ćemo Tebe slaviti i nositi blišnjima.
Daruj nam milost trajne slobode i sigurnosti
koju nam je Tvoj Sin na križu zaslužio.
Nauči nas čuvati ljepotu slobode koju nam djedovi naši namriješe,
a očevi krvlju zapisaše
kako bismo uživali dostojanstvo ljudskoga života
ostvarujući temeljna prava,
slobodu misli i djelovanja u duhu evanđeoskih vrednota.
Učini nas utvrdama slobode u našem vremenu
čije će oruđe biti darovi Duha
vidljivi po plodovima u osobnim životima:
na ulici, radnim mjestima, školama i sveučilištima.
To molimo Tebe, u Duhu Svetom,
koji slobodu daruješ i na slobodu pozivaš
po Kristu Gospodinu našem. Amen!

Dragi mladi,

**pred nama je Susret hrvatske katoličke mladeži
u Dubrovniku 2014.**

Radosno vas očekujemo!

Poznati dubrovački pjesnik Ivo Vojnović opisao je Dubrovnik kao uspavani grad koji živi na hridima svoje nekadašnje slave. Često se i danas Dubrovnik promatra takvim očima. Prepoznamo ga kao biser prošlosti i turističku atrakciju, a ne vidimo blago koje krije unutar svojih zidina. Blaga i vrijednosti Dubrovnika ne nalaze se samo u isključivo u njegovim zidinama, niti u njegovim umjetninama. Blaga Grada nalaze se, prije svega, u njegovim ljudima; u onima koji su ga s ljubavlju gradili i uvijek iznova, nakon potresa i ratova, obnavljali, koji su u njemu stjecali i razvijali svoje talente i sposobnosti, koji su živjeli svoju vjeru i svoje kršćansko opredjeljenje, koji su njegovu slobodu, dar višnjega Boga, čuvali i za nju se borili, a blaga su i u onima koji danas u njemu žive. Susret hrvatske katoličke mladeži 2014. dobra je prilika da upoznate Dubrovnik kao živi grad, grad u kojemu postoji bogata tradicija iskustva slobode, ali i grad u kojemu nove i mlade generacije, ispunjene entuzijazmom i ljubavlju, ulažu svoje srce i talente u izgradnju zajedničke i bolje budućnosti.

Grad Slobode, kako ga mnogi nazivaju, želi vas primiti u svoje krilo 26. i 27. travnja 2014. Tih dana vam želimo, na posve nov i drukčiji način, ispričati priču o istinskoj ljubavi, zajedništvu i slobodi. Živjeti u slobodi ne uključuje mnogo izgovorenih 'ne', već jedno 'da' Boga i Bogu. Kroz čitavu povijest ljudskoga roda, Bog uvijek ponovo prilazi čovjeku govoreći mu svoj 'da' po kojemu ga želi učiniti radosnim, omogućiti mu život u punini, osloboditi ga od propadljivosti. Konačni Božji 'da' izgovoren nam je u Isusu Kristu. Ipak, od samog početka u svojoj slabosti čovjek na Božji 'da' koji oslobađa, odgovara svojim 'ne' koji zarobljava. Dragi mladi prijatelji, želja nam je da kroz ovo naše zajedništvo, za čije smo geslo uzeli citat iz Poslanice Galaćanima, "Na slobodu pozvani" (Gal 5, 13), svi zajedno odbacimo sve surogate i lažne ideale koji nas vežu i sputavaju kako bismo na Božji 'da', koji nam je konačno izgovoren u Isusu Kristu, rekli svoj konačni 'da' Bogu i tako, jedinstveni i neponovljivi poput Dubrovnika, postali jedinstvena i neponovljiva Božja slika kakvu je Bog u početku zamislio i po Isusu Kristu ostvario.

S nadom da će nas Gospodin preko ovih kateheza, koje smo pripremili kao smjerokaz u našem zajedničkom hodu prema SHKM-u, svojom pedagogijom ljubavi hrabriti za život u istinskoj slobodi,(kako bismo mu doista mogli izreći ono naše zajedničko i konačno 'da'), svima vama još jednom izražavam iskrenu dobrodošlicu. Svome Gradu i biskupiji želim obilne plodove vašeg zajedništva, a svima vama želim da ova priprema za SHKM-u u Dubrovniku 2014., kao i sam Susret, budu na osobnu izgradnju i izgradnju vjernih zajednica iz kojih dolazite.

Uz pozdrav i Božji blagoslov,

Mate Uzinić,
dubrovački biskup

Himna

NA SLOBODU POZVANI

Božje smo djelo i vjera živa
Snovi i nada Kristova križa
Pjevamo...

Zidovi jaki Božjega hrama
Ptice slobode Kristova jata
Pjevamo....

Ref:

Na slobodu pozvani
Vjere svjedoci to smo mi
Razvijmo jedra i kroz oluje
Jer Kristove čekaju nas ruke
Na slobodu pozvani
Svjetlo smo svijeta i novi dani
Na to smo svi od Neba pozvani,
Od Boga pozvani

Kada se kušnja ponekad javi
Kristovo lice ljubavlju sjaji
Samo je jedna sigurna luka
Tamo gdje vodi nas Pastira ruka
Pjevamo...

Tekst: Josipa Dević

Glazba: Marija Husar Rimac i Ivana Husar Mlinac

Aranžman: Saša Miočić

♩ = 62

Intro

F Dm B♭ C(sus4) C

Verse

5 F B♭ Dm

Bo-žje smo dje - lo i vje - ra ži - va Sno-vi i na - da
Ka-da se ku - šnja pone-kad ja - vi Kri-sto-vo li - ce

8 B♭ C/E F

Kri - sto - va kri - ža Pje - va-mo Zi-do-vi ja - ki
lju - ba - vlju sja - ji Sa-mo je je - dna

10 B♭ Dm B♭ B♭/C

Bo-žje-ga hra - ma Pti-ce slo-bo - de Kri - sto - va ja - ta Pje va-mo
si - gu-rna lu - ka Ta-mo gdje vo di nas Pas-ti - ra ru - ka Pje va-mo

Chorus

13 F Dm⁹

Na slo - bo - du po - zva - ni Vje-re sve do - ci to smo mi

15 B♭ B♭/C C B♭/C C

Ra-zvij-mo je - dra i kroz o - lu - je jer Kri-sto-ve Ć - ka-ju nas

17 F Dm⁹

ru - ke Na slo bo - du po - zva - ni Svje-tlo smo svije - ta i no - vi da

19 B♭(add9) C(sus4) C A/C#

- ni Na to smo svi od ne - ba po - zva -

21 Dm⁷ C(add9) B♭(add9) Dm⁷ C(add9) B♭(add9)

ni od Bo-ga po - zva ni

LOGO

NA SLOBODU POZVANI

Susret hrvatske katoličke mladeži 2014. u Dubrovniku održava se pod geslom: „Na slobodu pozvani!“ (Gal 5,13)

Sloboda, kao pojam, u vizualnom rješenju loga se ne vezuje na simbole koji se već nalaze u barjaku „Libertas“ ili u letu golubice, nego se sloboda apostrofira kao „dar“, koji nam je darovan, koji nam se nudi da po njemu živimo i na taj način svjedočimo bližnjima ljepotu života u slobodi.

Kao što Duh i duh nisu ograničeni i ne mogu se jednostavno definirati i obuhvatiti, tako i „dar“ slobode zahtijeva promišljanje. Stoga je i sam logo semiotički simbol slova S, koji osim same asocijacije na slobodu daje i dinamičku komponentu gibanja, kretanje, prijenosa, darivanja... Sloboda je za kršćanina „dar“ Duha, onog istog Duha koga Uskrsnuli Gospodin daruje okupljenoj zajednici. Duh Sveti je princip života i živosti, u ovom kontekstu i mladenačke otvorenosti prema životu, mladenačke razigranosti, sanjarenja, otvorenosti budućnosti.

Ovaj semiotički pristup dizajnu izabran je zbog njegove komunikacije jedne više, intuitivne razine poruke loga.

Logo ima oblik stiliziranog slova S preko kojega je horizontalno ispisano geslo Susreta: „Na slobodu pozvani“.

Ovakav izgled simbolizira i procjep. Asocijacija je to na činjenicu da slobodu **već** posjedujemo, ali ju u punini **još ne** živimo. Slobodu ćemo zaživjeti u punini tek u onostranosti, s druge strane ovozemaljske stvarnosti, u vječnosti, kamo idemo u vjeri i pouzdanju.

Logo ne želi biti dominantan ni statičan, već prilagodljiv različitim vizualnim aplikacijama te se ovakvim minimalističkim dizajnom naglasak stavlja na prepoznatljivost, a ne na dominaciju.

Poruka koja se ovim logom šalje jest u prvom redu poruka gesla Susreta, a cijela priča će se prepoznavati stupnjevito u aplikacijama loga.

Logo i njegove aplikacije funkcioniraju kao samostalni ili kao kompozicijski subjekti.

U maksimalnom povećanju loga geslo dolazi do izražaja i kontrast pozitiva i negativa očituje se u slovu D koje se nalazi u sredini i preklapa sa simbolom te na određeni način asocira na Dubrovnik kao središte susreta.

U minimalnoj aplikaciji geslo je na granici čitljivosti, odnosno u momentu kada prestaje biti čitljivo i u kombinaciji sa simbolom daje jasnu asocijaciju križa.

Same aplikacije loga u suvremenim medijima izrazit će se animacijama i kolorizmom. Parovi toplih i hladnih boja koji „izlaze“ iz logotipa simboliziraju kretanju, a njihovim miješanjem dodatno se naglašava sloboda kao dar, koji živimo u zajedništvu sa svojim bližnjima. Na aplikativnim vizualima sam logotip prelazi u statički negativ dok će koloristički koncept preuzeti podloge uz fotografije mladih i monokromne vizure Grada.

Logo je izradio Maro Krile, profesor dizajna u Umjetničkoj školi Luke Soročevića u Dubrovniku, iz Dizajnerskog studija „m&m“.

O katehezama

Dragi čitatelji!

Je li sloboda (Gundulićev) san ili je ostvariva zbiljnost već ovdje, u našem okruženju?

Kako shvaćamo slobodu? Kako je prepoznajemo?

Što je naličje slobode?

Postoje li granice slobode, ako da: gdje su?

Postoje li znakovi slobode, postoje li zakoni slobode, ako da: koji su?

Pred vama je osam kateheza nakon kojih biste trebali umjeti odgovoriti na ova pitanja. Koncipirane su tako da definiraju slobodu preko plodova Duha Svetoga. Duh Sveti potiče u nama vjernost, mir, radost, ljubav, velikodušnost, uzdržljivost, blagost, uslužnost. Kao potomcima tolikih naraštaja katoličke vjere na ovim prostorima, na nama je da se u slobodi prepustimo neizvjesnosti i riziku poticaja Duha ili da vlastitom promišljenošću sami koračamo kroz život dok nas neki zid, bol, kušnja ne osvijesti i shvatimo koliko smo neslobodni, zarobljeni. To je opet milosni trenutak ponovnog početka hoda prema slobodi, koja je i sredstvo i cilj. Upravo proporcionalno. Onoliko koliko smo spremni u sebi razvijati plodove Duha, toliko ćemo se izdići iznad vlastite i tuđe sebičnosti, oholosti, prijetvornosti, prizemnosti i oćutjeti se slobodni. Nekad i više, a to je onda Njegov dar. Međutim, ako ne nastavimo s naporom u vlastitoj zauzetosti, jednostavnosti, pomirljivosti i zahvalnosti, sloboda će ubrzo postati tek trenutak predaha. Sloboda je rijetko odmorište, većinom je nesiguran, nepredvidljiv put. Negdje u naporima shvaćanja i usvajanja plodova Duha, otvaranja Duhu, spoznat će se da je taj hod k slobodi za ljudskost, za vječnost odlučujući. Egzistencijalan.

Spoznat će se također da je sloboda tamo gdje je Bog.

Ovdje, u ovom priručniku, analogno povijesti Grada, plodove Duha pridružili smo određenim kulturno-arhitektonskim znamenitostima te nadovezujući se na baštinu ovog, po pojmu slobode osebnog toponima, na te znamenitosti i njihove značajke nakalemili Pavlovo, odnosno Isusovo poimanje slobode. Koliko ćemo svi zajedno u tome uspjeti ovisi o svima nama: voditeljima koji planiraju i moderiraju kateheze te mladima koji nisu i ne smiju postati pasivni.

Svaka kateheza ima svoj uvodni, glavni i završni dio, čije smo okvirno trajanje naznačili (što ne znači da se neki dio ne može odvijati pet minuta kraće ili duže od napisanog). U obradi kateheza najbolje je pratiti redosljed predložen ovdje u priručniku. Na našoj internetskoj stranici naći ćete za svaku katehezu odgovarajuću prezentaciju, kao pomoćni didaktičko-vizualni materijal, te pripadajuće upute za voditelja, a također i dodatne materijale koji produbljuju ili proširuju razmišljanje o pojedinom plodu Duha. Oni su fakultativni, nisu u formi kateheza, zamišljeni su da traju kraće i da se rade tjedan nakon obrade odgovarajućeg ploda Duha.

Upravo radi sprječavanja pasivnosti mladih, omogućavanja uključivanja u aktivni život Crkve, odnosno župne zajednice, svaka kateheza negdje oko zaključnog dijela ima nekoliko pitanja i razmišljanja kojima je cilj potaknuti život i djelovanje iz vjere u Crkvi i u društvu općenito. Ovi mali vjernički krugovi mladih koji se budu sastajali promišljajući o dimenzijama istinske slobode za sebe trebali bi »putem« prihvatiti da se ta sloboda ostvaruje uključivanjem u društvena, kulturna, karitativna, politička i druga događanja. Tu će biti ključna podržavajuća uloga župnih kateheta i animatora koji budu vodili ove susrete, da mladenački elan svojih katehizanda nadopune svojim iskustvom i ustrajnošću s ciljem ostvarivanja »utvrda slobode«, odnosno »prostora Duha« — mjesta i načina na koje se (ponovno) otkrivaju bogatstva vjere.

Molimo vas da najkreativnije i najuspješnije uratke nastale u skupinama pošaljete na našu internetsku adresu: **mladi2014@gmail.com**, kako bismo svi zajedno imali uvid u evaluaciju postignuća navedenih u ciljevima.

Primijetiti ćete da u plodovima Duha koje ćete obrađivati nema dobrote i uslužnosti. Možda zato što ovi navedeni uključuju ta dva, a možda i zato da dobru i uslužnost povežete s nekom vašom značajnom lokalnom građevinom koja će postati tako znak toga ploda, a i znak naše povezanosti.

Želimo vam plodonosan, zanimljiv, blagoslovljen hod prema slobodi!

Katehetski pododbor SHKM, Dbk 2014.

Blaga slobode

Ciljevi uvodne kateheze:

- doživjeti Gundulićev spjev i drevnu jezgru grada Dubrovnika kao poticaj na uživljavanje u kršćansko shvaćanje slobode prema Gal 5
- povezati kršćansko shvaćanje slobode s vrednovanjem slobode kao općeljudske vrijednosti
- promišljati o poimanju i značenju slobode u novozavjetno doba, u vrijeme Ivana Gundulića i u današnje vrijeme
- biti spreman odgovoriti na Kristov poziv.

Ključni pojmovi:

- kršćanska sloboda, Dubrovnik, »Dubravka«, plodovi Duha, simboli, sakramenti, poziv

Oblici rada:

- frontalni, individualni, grupni, rad u paru

Metodički postupci:

- tematski vezani razgovor
- usmeno izlaganje
- pisano, usmeno, stvaralačko izražavanje učenika.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Ivan Gundulić: »Dubravka«
- Biblija
- računalo
- projektor
- Katekizam Katoličke crkve.

UVODNI DIO (okvirno vrijeme trajanja 20 min)

MOLITVENI POČETAK

<http://www.youtube.com/watch?v=nVkoeWKFxDQ>
(*Himna slobodi, J. Gotovac*)

Ili:

*O lijepa, o draga, o slatka slobodo,
dar u kom sva blaga višnji nam bog je dô,
uzroče istini od naše sve slave.
Uresu jedini od ove Dubrave,
sva srebra, sva zlata, svi ljudski životi
ne mogu bit plata tvôj čistoj ljepoti!*

(*Ivan Gundulić, Dubravka, činjenje treće, skazanje deveto*)

Bože, sva si nam blaga, sve plodove, sve darove u slobodi dao: vjeru, mir, ljubav... da ih uzmemo ili ostavimo, kako želimo ili mislimo da treba... U trenucima kad zaboravimo da je sve od Tebe i Tebi namijenjeno, uzmi natrag volju, razum, mir... samo nas ne daj od sebe, ni tada kad Te se odričemo, upravo tada! Daj da tada jedini naš ures bude — Tvoja prisutnost.

UVODNI RAZGOVOR — KONTEKSTUALIZACIJA TEME

- Zna li tko je napisao stihove koji se pjevaju u molitvenom uvodu? (*Dubrovački barokni pjesnik Ivan Gundulić.*)
- Možete li se sjetiti književnog djela iz kojega su ovi stihovi izdvojeni? Sjećate li se sadržaja toga djela? (*Stihovi su iz Gundulićeve pastorale »Dubravka«. Radnja se događa u Dubravi, koja simbolizira idealnu zemlju u kojoj ljudi sretno žive poštujući Božje zakone.*)
- Kako su stari Dubrovčani shvaćali slobodu? (*Iako je cijelo vrijeme postojanja dubrovačka općina (republika) priznavala vrhovnu vlast svojih gospodara, iznutra je Grad, nekad u većoj, a nekad u manjoj mjeri imao svoju slobodu sa svim atributima državnosti (knez, vlada, zastava, grb, novac, granice, carina). Od 14. st. kada počinje priznavati vlast hrvatsko-ugarskog kralja, započinje gospodarsko, ali i političko jačanje Dubrovnika pa se 1441. prvi put spominje pod nazivom Dubrovačka Republika. Priznajući vlast Turaka (1526. – 1806.), Dubrovnik je sačuvaov svoju samostalnost i slobodu plaćajući 12.500 dukata godišnje.*)

SIMBOLI I ZNAKOVI SLOBODE DUBROVNIKA:

1. Hrvatsko-ugarski kralj Žigmund Luksemburški je 1396. prilikom devetodnevnog boravka u Gradu istaknuo Rolandov (Orlandov) stup kao ustaljeni simbol neovisnosti i gradske slobode u njemačkim zemljama. Godine 1418. isklesan je i postavljen Orlandov stup u Gradu kako bi se istaknula politička, sudska i trgovačka samostalnost, pogotovo prema Veneciji, koja je u to vrijeme zaposjedala Dalmaciju.

2. Uza službenu zastavu sv. Vlaha dubrovački brodovi mogli su vijoriti i zastavu s natpisom »LIBERTAS«, kao pomoćnu zastavu.

3. Godine 1933. u Dubrovniku, gradu slobode, održano je zasjedanje PEN kluba (međunarodnog udruženja književnika), odakle je osuđena agresivna politika fašizma. O tome svjedoči spomen-ploča podno tvrđave Lovrijenac, gdje su i održana neka zasjedanja.

4. Sloboda nije za Dubrovčane nikad bila samo stanje odsutnosti prisile vrijedno svake cijene radi slobodne trgovine, nego upravo zbog mogućnosti izbora, prostor brige za drugoga: ljekarna iz 14. st. najstarija je u Europi po kontinuitetu djelovanja, nahodište je sagrađeno 1432., karantena — izvoran dubrovački izum — uvedena je 1377. godine. Od 1347. u Gradu postoji starački dom, a zanimljivo je i da je Dubrovnik prvi u Europi ukinuo ropstvo, 1416. godine!

5. U svakom smislu planski građen, Grad je i teološki osmišljen: imao je dvoja vrata: istočna i zapadna; ulazeći na istočna vrata prva građevina je crkvice posvećena Navještenju Blažene Djevice Marije — koje označava početak kršćanske vjere, a kad se prođe čitav Grad, s oko 50 crkava i kapele i susretne se sa svim vrijednostima i svetinjama Grada, na izlasku pokraj zapadnih vrata ispraća nas crkva Gospodinova uzašašća na nebo — sv. Spasa. Jedan od pokazatelja čvrstoće i širokogrudnosti većinske katoličke vjere je i blizina bogomolja različitih religija i konfesija: u radijusu od 50 m nalazi se sinagoga, prostor za molitvu muslimana, pravoslavna i katolička crkva! U Gradu su prisutna tri velika reda Katoličke crkve značajna za vjeru, kulturu i prosvjetu uopće: dominikanski kolegij osnovan 1225., franjevački iz 1235. i isusovački kolegij iz 1658. godine.

MOTIVACIJA

- Završna scena »Dubravke« u kojoj svaki lik iz pastorale daruje Slobodi najljepše što ima.

Slobodo jedina, na tvu čas
sama rad čas
ovu ja vina naslužih punu sad:
čini, kô si ti utjeha Dubravi
ovoj na sem sviti,
da i čašica ova od smijeha
meni ja ures vjekoviti.

Slobodo ugodna, uzdahe, plač i vaj od
mene slobodna na tvu čas primit haj,
da, kô se oni sad od mene zajedno s
rikom suza dile, da se odijele i spomene
od mē prike tako vile.

Milosna, jedina božice svijeh strana,
tebi u dar maslina od mene 'e podana,
da, kô u miru uz vil moju željen'je se mē
ispuni, tako vlas tvā da u pokoju čestitjem
nas vijencom kr'ini.

Ovi cvit rumene i lijepe ružice
primi sad od mene,
o lijepa božice, da, kô
ona cvijetju ostalom
sadržena ures dava,
tako slavom tvôm i hvalom
da 'e hvaljena i mǎ slava.

Slobodo, odveće ugodna
svakomu, primi ove odjeće
viliñje za čas mû, da, kô š
njima sve ludosti i taštine
zdrijeh i skinuh, tako da opet
s tvôm kriposti vik ne
svežem
što prikriñuh.

Redovnik poziva likove da svaki prinese Slobodi dar koji mu je najdraži, najprikladniji. On sam joj pušta iz kaveza ptice koje svojim letom predočavaju slobodu kakvu želi za Dubrovnik.

Miljenko želi da Sloboda vlada u miru, zato joj daje grančicu masline.

Dubravka poklanja ružu koja svojom ljepotom uljepšava i ostalo cvijeće, a tako neka Sloboda svojom slavom resi Dubrovnik.

Ostali likovi koji su svojim djelovanjem prijetili opstanku Dubrovnika upravo te svoje mane prinose Slobodi kao zavjetni dar i simbol; tako Zagorko nudi svoje uzdahe i plač, kao znak svoje prijeke naravi od koje se želi odijeliti. Divjak nudi svoje vilinske haljine kao simbol taštine i ludosti s kojom zauvijek želi prekinuti. Jeljenka moli Slobodu da primi med koji, po sebi sladak, neka bude simbol uzvišenosti nad svima koji se kite tuđim perjem. Vuk daruje vino koje donosi smijeh, utjehu.

GLAVNI DIO (bez rada u skupinama 30-ak min)

IZLAGANJE SADRŽAJA

O kršćanskoj slobodi u korelaciji s Gundulićevim likovima i topografijom dubrovačke gradske jezgre

- Sloboda je preduvjet svih blaga pa, hvaleći i veličajući je, sve svoje najdraže Slobodi natrag daju, poklanjaju (kao božici). Što je za nas današnje kršćane sloboda? Znači li nam ona više ili manje od slobode u starih Dubrovčana? Od početaka Biblije (stvaranja) sloboda pripada čovjekovu biću stvorenu na sliku Božju (*»Nudim vam danas...« Pnz 11,26–27*), cijeli Stari zavjet je splet priča prihvaćanja ili odbijanja Božjeg partnerstva te, prema tome, ostvarenja ili promašaja slobode. Kako Krist upotpunjuje shvaćanje slobode? Primjeri Isusove slobode od vidljivi za njegova života na Zemlji:
 - sloboda od stvari (*»Sin čovječji nema gdje bi glavu naslonio.« Lk 9,58*),
 - sloboda od Zakona (ozdravljenje subotom),
 - sloboda od obitelji (12-godišnji Isus u hramu),
 - sloboda od grijeha (kušnja u pustinji),
 - sloboda u odnosu na sam život (muka i smrt).
- Sva ta »blaga« mogao je imati, ali svako od njih na svoj način zarobljava. (*Pozvati učenike da sami protumače primjere navedena zarobljavanja.*) Mjerilo Isusove slobode je ljubav i zato on ostvaruje svoju slobodu predanjem Ocu u ljubavi za spas i oslobođenje ljudi od podložnosti grijehu i smrti. Isus, u ljubavi prema Ocu, izabire slobodu od navezanosti i time nam daje primjer, uzor istinske slobode (*»Nitko mi ga ne oduzima, nego ga ja sam od sebe polažem.« Iv 11,18*). Pavao nam to potvrđuje na početku petog poglavlja poslanice Galaćanima: *»Za slobodu nas Krist oslobodi!«*
- Kaže nam da smo pozvani na nju: stvaranjem i krštenjem. Kao djeca Božja, u Krista ucijepljeni, dostojni smo takve slobode. Pavao nam dalje, u istom poglavlju, objašnjava koji plodovi Duha ostvaruju tu slobodu: vjernost (Bogu), mir, radost, ljubav, velikodušnost, uzdržljivost, blagost. Bez tih plodova sloboda se svodi na puku samovolju.
- Kao što su dubrovačke zidine i kule stoljećima branile slobodu, opisanu ne samo u književnosti, nego i u arhitektonskoj povijesnoj ostavštini, tako danas one mogu biti simbol i polazište savršenijeg shvaćanja slobode, onog koje nam je Isus svojim spasenijskim djelovanjem posvjedočio, omogućio i na koju nas poziva.

1. **Vjernost Bogu.** Kao što se Zagorko plačem oslobađa staroga ja, često nam zdvajanje bude poticaj, pokret, korak natrag Bogu. Krštenjem prijelovljeni Isusu, zbog slabe naravi zapustimo sjeme vjere i vezujemo se često za osobe koje štujemo, volimo više nego Boga (idolopoklonstvo).

Savjest (plač, očaj) nam pomogne da postanemo svjesni stanja zarobljenosti te se sjetimo Isusova poziva:

»Nisam li ti rekao: budeš li vjerovala, vidjet ćeš slavu Božju?« (Iv 11,40)

»Tko vjeruje, ima život vječni.« (Iv 6,47).

»Ako ne činim djela Oca svoga, nemojte mi vjerovati. Ali ako činim, sve ako meni ne vjerujete, djelima vjerujte, pa uvidite i upoznajte da je Otac u meni i ja u Ocu.« (Iv 10,37–38)

»Vjerujte u Boga i u mene vjerujte!« (Iv 14,1)

»Ako ostanete u mojoj riječi, uistinu, moji ste učenici; upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi.« (Iv 8,31–32)

(Potaknuti učenike da sami nađu sličan citat ovdje i kod ostalih plodova.)

Minčeta kao najviša gradska kula neka bude simbol vjernosti — onoga što treba u nama biti najvidljivije.

2. **Mir.** Maslina je oduvijek simbol mira, pa tako i Miljenku. Kršćanima je naravno ona očitovanje unutarnjeg mira, slobode od grijeha koju uvijek iznova ostvarujemo sakramentom pomirenja (*»Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze...« Mk 7,21; »Tko god čini grijeh, rob je grijeha.« Iv 8,34*). Takav onda mir (*»Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši.« Iv 14,27*) čini nas monumentalnom utvrdom slobodnog života poput Revelina.
3. **Radost** — simbolizirana je vinom, kako u »Dubravki« tako i u životu. U životu autentičnog kršćanina izvor radosti je euharistija, tijelo i krv Isusova, jer radost je kći žrtve. Euharistija nas hrani i povezuje međusobno kao što zidine povezuju tvrđave i brane od zla (neumjerenosti, ovisnosti = neslobode). Euharistija = zahvaljivanje koje proizvodi radost. Svi smo pozvani: *»Pijte iz nje svi! (Mt 26,27)* sjedinjenjem duša s Isusovom žrtvom učvršćivati cjelokupno svoje djelovanje.
4. **Ljubav** — prikazujemo simbolom ptice koja nas asocira na Duha Svetoga, u Novom zavjetu prikazanog i u obliku goluba. Sakramentom potvrde Duh nas jača u slobodi od sebeljublja i oholosti (koje su posljedica straha od neprihvatanja, kompleksa). Tvrđava sv. Ivana koja čuva ulaz u luku slobode tvrđava je ljubljenog učenika koji je bdio do kraja — smrti na križu. Pokazuje kako ljubav bdije i pobjeđuje sva pitanja, nerazumijevanja, boli, bolesti, probleme, strahove, oholost. Slušajmo poziv: *»Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge...« (Iv 13,34)* ili: *»Ostanite u mojoj ljubavi.« (Iv 15,9)*.
5. **Simbol velikodušnosti** je ruža — kraljica cvijeća, a cvijeće je slika Božje velikodušnosti u stvaranju (*»Evo, dajem vam sve bilje...« Post 1,29*), predstavlja slobodu od škrtosti. Pozivom *»Plodite se i množite« (Post 1,28)* nakon stvaranja Bog sve stvoreno povjerava čovjeku/ljudima (*»i sebi zemlju podložite«*), da nastave stvarati u velikodušnosti. Odgovor Hrvatske i EU danas je nažalost vidljiv u depopulacijskim procesima. Sakramentom ženidbe Bog blagoslivlja spremnost na darivanje i stvaranje. Simbol tog sakramenta neka je tvrđava Bokar, kao diskretni, ali postojani čuvar zajedništva.
6. **Uzdržljivost.** Skidanje stare vilenje odjeće razuzdanosti da bi se obuklo novo odijelo uzdržljivosti vodi nas na tvrđavu Lovrijenac. Na osami, a opet strateški blizu radi obrane Grada, fizički pokazuje kako Isusovi učenici trebaju biti u svijetu, a da nisu od svijeta: ne ravnaju se po mjerilima svijeta. Poziv: *»Pazite da vas tko ne zavede! (Mt 24,4)« »Bdijte i molite da ne padnete u napast! Duh je, istina, voljan, no tijelo je slabo.« (Mt 26,41)* apelira na svijest o izloženosti grijehu i na uzdržavanje od ljudskih poriva.

7. **Blagosti** je simbol med — nasuprot gorčini i zavisti neispunjena čovjeka. Blag je onaj koji je slobodan od života, spreman na najveću žrtvu radi slobode — vanjske i unutarnje. Tvrđava Imperijal s križem u blizini podsjeća na one koji su u Domovinskom ratu ostali vjerni do kraja »*protiv onih koji se tuđim rese*«. Poziv od prije dvije tisuće godina: »*Ako mi tko hoće služiti, neka ide za mnom*« (Iv 12,26) ili: »*Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo*« (Iv 12,24) u povijesti Crkve mnogi su slijedili.

Liturgijska slika te žrtve je sakrament bolesničkog pomazanja koji čovjeka ispunja snagom u iskušenju i patnji, koju onda Bog blagoslovi »obilatim rodом«.

Ponoviti rečeno:

- smjestiti na mapu plodove uz odgovarajuće tvrđave
- dodati simbole
- pozive

Minčeta	vjernost	plač	"Ako ostanete u mojoj riječi, uistinu, moji ste učenici."
Revelin	mir	maslina	"Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem."
Zidine	radost	vino	"Uzmite i pijte svi!"
Sv. Ivan	ljubav	ptica	"Ostanite u mojoj ljubavi."
Bokar	velikodušnost	ruža	"Nije dobro da čovjek bude sam."
Lovrijenac	uzdržljivost	haljine	"Pazite da vas tko ne zavede."
Imperijal	blagost	med	"Ako pšenično zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo..."

PRODUBLJIVANJE TEME

Individualni rad

Dovršiti rečenicu (ne puno razmišljati, već napisati što vam prvo padne na pamet):

Ostati vjeran Bogu čini mi se najteže kada

_____.

Uzdržljivost (ni)je sastavni dio Kristove slobode jer

_____.

Velikodušnost se izražava _____.

_____ je drugo ime za blagost.

Raduje me _____.

Isuse, najteže mi je ljubiti _____. Ti mi pokaži put.

Tvoj mir _____.

Potaknuti one koji žele pročitati odgovore.

Rad u skupinama

Tema: »Što čovjek više čini dobro, to je slobodniji« (KKC 1733)

1. skupina

Napisati sastav na zadanu temu s najmanje onoliko rečenica koliko je članova grupe; svaka sljedeća rečenica trebala bi imati barem jednu samoznačnu riječ iz prethodne.

2. skupina

Napisati pjesmu na temu slobode.

3. skupina

Napisati što dužu rečenicu tako da svaka riječ počinje sa »s«.

4. skupina

Dramatizirati telefonski razgovor na temu »slobode od«.

5. skupina

Napraviti zamrznutu sliku, fotografiju.

Nakon prezentiranja uradaka (najbolje poslati na adresu: mladi2014@gmail.com), načiniti vrjednovanje. Zaključujemo: Zašto kršćanska sloboda uključuje sve ove plodove?

ZAKLJUČNI DIO (10 – 15 min)

SINTEZA S AKTUALIZACIJOM

Rad u paru

- »Non bene pro toto...« (Lovrijenac), za što se sve danas sloboda prodaje? (Za malo popularnosti, kakvu nekretninu, pažnju... Navoditi primjere iz života.)
- Tko je uspio integrirati ove plodove Duha? (Naći biografiju neke relativno nepoznate osobe koja je u punini živjela Kristovu slobodu.)

Kako možemo ove vrijednosti — plodove Duha ugraditi u ritam života svoje župne zajednice, kojoj smo na poseban način pozvani dati svoj stvaralački doprinos, kako bi se svi u njoj osjećali i pozvani na slobodu i slobodni?

MOLITVENI ZAVRŠETAK

Ponoviti pozive (staviti ih vidljive u raznim fontovima, bojama i smjerovima), osluškivati: koji mi ide lakše, s kojim imam teškoća... (dok se u pozadini čuje pjesma »Odzivam se, Isuse«).

Tko vjeruje, ima život vječni.

Bdijte i molite da ne padnete u napast!

Nije dobro da čovjek bude sam.

Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem.

Uzmite i pijte svi!

Ako pšenično zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo.

Ljubite jedni druge...

Napomena: Kateheza je prilično obimna, stoga preporučujemo da se rad u skupinama ostavi za sljedeći sat, kao dodatni materijal (nakon ponavljanja).

Kultura vjernosti

Ciljevi:

- produbiti poznavanje pojma vjernosti kao bitnog obilježja Božjeg odnosa prema čovjeku
- aktualizirati Isusov poziv na istinski život u punini
- ohrabriti se u zauzimanju čvršćeg vjerničkog stava
- kritički se postavljati prema lažnim vrijednostima.

Ključni pojmovi:

- vjernost, odgovornost, sloboda, kultura, Minčeta

Oblici rada:

- frontalni, rad u skupinama, individualni

Metodički postupci:

- usmeno izlaganje
- razgovor
- razmišljanje o tekstu
- pisano izražavanje
- kreativno scensko, glazbeno i dramsko izražavanje.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Biblija
- projektor
- računalo
- platno
- radni listovi
- KKC.

UVODNI DIO (10 MIN)

MOLITVENO-MEDITATIVNI POČETAK

Na početku katehetskog susreta može se zapjevati pripjev:

Magnificat, magnificat, magnificat anima mea Dominum.

Magnificat, magnificat, magnificat anima mea (na glazbu iz Taizéa).

Prijevod:

Veliča, veliča duša moja Gospodina.

Veliča, veliča, veliča duša moja.

Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat a - ni - ma me - a Do - mi - num
Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat a - ni - ma me - a.

ili

Laudate omnes gentes, laudate Dominum,

Laudate omnes gentes, laudate Dominum (na glazbu iz Taizéa).

Prijevod:

Hvalite, svi narodi, hvalite Gospodina (2x).

Lau - da - te om - nes gen - tes, lau - da - te Do - mi - num. Lau -
da - te om - nes gen - tes, lau - da - te Do - mi - num. Lau -

MOTIVACIJA I NAJAVA TEME

Promatranje fotografije: Tvrđava Minčeta

Opis fotografije

Tvrđava Minčeta svojom raskoši već stoljećima dominira gradom Dubrovnikom i jedan je od njegovih najljepših simbola. Svojom arhitekturom ubraja se među najljepše utvrde u svijetu. Gradili su je poznati renesansni firentinski arhitekti Michelozzo Michelozzi i jedan od najvećih hrvatskih graditelja **Juraj Dalmatinac**. S vrha ove predivne građevine pruža se pogled na čitav grad i njegovu okolicu. Kula Minčeta dovršena je 1464. godine i simbol je neosvojivosti Dubrovnika.

- Možete li se sjetiti nekog mjesta iz Biblije koje vas podsjeća na utvrdu i kulu poput Minčete?

Mogući odgovori: kula babilonska, kula u Siloamu koja se srušila na stanovnike, metafora Boga kao utvrde, kuća na stijeni, Petar – Stijena...

- Koja bi obilježja bila zajednička toj simbolici, uza svu različitost situacija?
Snaga, čvrstoća, sigurnost...

GLAVNI DIO (40 – 50 min)

OBRADA TEME

Susret s biblijskim tekstom

S dojmovima koje je u našoj duši pohranila slika Minčete poslušajmo sljedeći odlomak iz Matejeva evanđelja:

»Stoga, tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih, prispodobit će se mudru čovjeku koji sagradi kuću na stijeni. Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi, i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada. Jer — utemeljena je na stijeni.«

»Naprotiv, tko god sluša ove moje riječi, a ne vrši ih, prispodobit će se ludu čovjeku koji sagradi kuću na pijesku. Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću, i ona se sruši. I bijaše to ruševina velika.«

Kad Isus završi ove svoje besjede, mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom. Ta učio ih kao onaj koji ima vlast, a ne kao njihovi pismoznanci.

Kratka emocionalna stanka.

Tumačenje i ulazak u dubinu teksta

Svoje riječi i djela, svoju poruku spasenja koju propovijeda, odnosno Kraljevstvo Božje koje je s njime došlo na zemlju, Isus uspoređuje s različitim simbolima: sa simbolikom sjemena koja padaju na različita tla i u različita okruženja te će ovisno o tome donijeti ili neće donijeti plod, sa simbolikom soli koja treba dati okus životu i svijetu, sa simbolikom kvasca koji treba uskvasiti tijesto, sa simbolikom kuće koja se gradi na pijesku ili na stijeni...

Zadnja rečenica evanđeoskog odlomka koji smo pročitali iznosi bitnu razliku između Isusove riječi i riječi drugih mudrih učitelja, poznavatelja Pisma, teologa. *»Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast«* nad riječju koju govori i nad životom koji se živi ili ne živi po riječi. Otuda snaga Isusovim riječima.

U mnogim tekstovim Svetoga pisma, i Staroga i Novoga zavjeta, govori se o vjernosti. Svi smo pozvani na vjernost Bogu, **vjernost** Isusu i njegovoj riječi. Međutim, uvijek je očito da je **vjernost u prvom redu karakteristika Božjeg odnosa prema nama**: Bog ostaje vjeran, jer ne može povući ponudu svoje bezuvjetne ljubavi. Po proroku Izaiji Bog govori izraelskom narodu i gradu Jeruzalemu kao njegovu simbolu: *»Može li žena zaboravit svoje dojenče, ne imat sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću. Gle, u dlanove sam te svoje urezao, zidovi tvoji svagda su mi pred očima. Obnovitelji tvoji hitaju, rušioc i pustošitelji odlaze od tebe.«* (Iz 49,15–17)

Slično u Drugoj poslanici Timoteju sv. Pavao govori: *»Ako ne budemo vjerni, on vjeran ostaje, ta ne može sebe zanijekati!«*

Vjernost je, dakle, gotovo istovjetna s Božjom ljubavlju, savezom ljubavi koji nam nudi i na koji nas poziva. Božja ljubav i vjernost vječne su i bezuvjetne. **Nama, stvorenim na svoju sliku, on vjernost nudi u slobodi i uvijek iznova čeka naše prihvaćanje ili naš povratak**, povratak krsnim obećanjima. Upravo u riječima: *»Tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih...«* (Mt 7,24) prepoznamo kamen spoticanja za suvremenog vjernika. Zbog neizvršavanja Isusovih riječi kršćanin se zadržava na razini tek deklarativnog, ali ne i praktičnog vjernika: sluša, ali ne izvršava! I to je onda *kuća na pijesku*! Da bismo mu ostali vjerni i u izvršavanju, treba nam snaga njegove milosti. Zato se uvijek iznova odvajanjem vremena za tišinu i molitvom u duhu otvarajmo njegovoj milosti.

Ostat ćemo sada nekoliko trenutaka u tišini. Svatko za sebe neka pokuša napisati u nekoliko rečenica svoju molitvu Isusu koji želi biti stijena, čvrst oslonac za temelj našega života.

Produblјivanje i aktualizacija teksta (rad u skupinama)

1. skupina

Treba osmisliti radiodramu u kojoj će čitatelj čitati rečenice prethodnog evanđeoskog odlomka, a ostali će glasovima, zvukovima, tapkanjem prstima, nogama i slično dočaravati pljusak kiše, puhanje snažnog vjetrova, žubor bujica vode, rušenje kuće...

U izvođenju radiodrame pred čitavom skupinom poslužit će se platnom iza kojega se skrivaju izvođači, tako da ih se ne vidi, nego samo čuje.

2. skupina

Preoblikovat će evanđeoski tekst i aktualizirati ga s obzirom na život mladih svoje generacije tako da ga napiše u obliku balade koju će pred cijelom skupinom kasnije izvesti u obliku rap glazbe, npr.: *»Jednoga dana Isus me pozvao: 'Kuća na stijeni bit ćeš ti ako na moju riječ se osloniš', a ja sam pijesak više volio, u njega utonuo, druge putove tražio, noćima lutao...«*

3. skupina

Dobit će ovu priču koju treba oživjeti tako da je kasnije pročita po ulogama (pripovjedač, učitelj, mladić itd.). Članovi će pokušati i scenski uprizoriti ono što se događa u priči.

»Dolazim ti, učitelju, jer se osjećam tako bezvrijednim da nemam volje ni za što. Kažu mi da sam ni za što, da ništa ne radim dobro, da sam nespretnan i prilično glupav. Kako se mogu popraviti? Što mogu učiniti da me više cijene?«

Učitelj mu je, i ne pogledavši ga, rekao: »Baš mi je žao, momče. Ne mogu ti pomoći budući da prvo moram riješiti svoj problem. Možda poslije...« Malo je zastao i dodao: »Kad bi ti meni pomogao, brže bih to riješio i možda bih ti onda mogao pomoći.«

»V... vrlo rado, učitelju«, oklijevao je mladić osjećajući da je opet obezvrijeđen i da su njegove potrebe zapostavljene.

»Dobro«, nastavio je učitelj. Skinuo je prsten koji je nosio na malom prstu lijeve ruke i, pružajući ga mladiću, dodao: »Uzmi konja koji je vani i odjaši do tržnice. Trebam prodati ovaj prsten jer moram vratiti dug. Moraš za njega dobiti najbolju moguću cijenu i ne prihvaćaj manje od jednog zlatnika. Idi i što prije se vrati s tim novčićem.«

Mladić je uzeo prsten i otišao. Čim je došao na tržnicu, stao je nuditi prsten trgovcima koji su ga promatrali sa zanimanjem dok im mladić nije rekao koliko traži za njega. Kad je mladić spomenuo zlatnik, neki su se smijali, drugi su okretali glavu i samo je jedan starac bio dovoljno ljubazan da mu objasni da je zlatnik prevrijedan da bi ga dobio u zamjenu za prsten. Netko je htio pomoći te mu ponudio srebrnjak i bakrenu posudicu, ali mladić je dobio upute da ne prihvaća ništa manje od zlatnika pa je odbio ponudu.

Nakon što je ponudio prsten svima koje je sreo na tržnici, a bilo ih je više od stotinu, shrvan zbog neuspjeha popeo se na konja i vratio se. Kako je samo mladić želio zlatnik, da ga može dati učitelju i riješiti ga brige kako bi napokon dobio njegov savjet i pomoć!

Ušao je u sobu. »Učitelju«, rekao je, »žao mi je. Ne mogu dobiti to što tražiš. Možda sam mogao dobiti dva ili tri srebrnjaka, ali sumnjam da ću ikoga moći zavarati u vezi s pravom vrijednošću prstena.«

»To što si rekao veoma je važno, mladi prijatelju«, odgovorio je učitelj. »Najprije moramo doznati pravu vrijednost prstena. Ponovno uzjaši konja i idi zlataru. Tko to može znati bolje od njega? Reci mu da želiš prodati prsten i pitaj ga koliko ti može dati za njega, ali, ma koliko ti nudio, nemoj mu ga prodati. Vrati se ovamo s prstenom.«

Mladić je opet uzjahao konja. Zlatar je pregledao prsten uz svjetlo uljanice, pogledao ga kroz povećalo, izvagao i rekao mladiću: »Reci učitelju, momče, da mu, ako ga želi odmah prodati, za prsten ne mogu dati više od pedeset osam zlatnika.«

»Pedeset osam zlatnika?« uzviknuo je mladić.

»Da« , odgovorio je zlatar. »Znam da bismo s vremenom za njega mogli dobiti šezdesetak zlatnika, ali ako ga hitno prodaje...«

Mladić je uzbuđen odjurio učiteljevoj kući i rekao mu što se dogodilo.

»Sjedni«, rekao mu je učitelj nakon što ga je saslušao. »Ti si poput ovoga prstena: pravi biser, vrijedan i jedinstven. I kao takva može te procijeniti samo pravi stručnjak. Zašto ideš kroz život želeći da netko nebitan otkrije tvoju pravu vrijednost?«

I rekavši to, ponovno stavi prsten na mali prst lijeve ruke.

(Jorge Bucay – Ispričat ću ti priču)

Predstavljanje rada u skupinama

Razgovor u plenumu

Osvrt na prikazano i na iskustvo rada u skupini.

Razgovor se može produbiti navođenjem poteškoća i zapreka (»bujica i vjetrova«) koje mlade ljude odvođe od samih sebe i svoga najdubljeg poziva na život koji im Krist upućuje. Te zapreke mogu biti: popularnost, moda, ljepota, prilagođavanje većini, konzumiranje cigareta, alkohola, droge, eksperimentiranje sa seksom, neispunjavanje svojih obveza, lijenost, uništavanje vlastitih talenata...

»Ostajati u njegovoj riječi« znači zidati vjernost Bogu, a time i Crkvi i čovjeku, bez obzira na izazove, poput tolikih zidara i klesara koji su svojim znojem i strpljenjem podigli krunu dubrovačkih tvrđava.

Postoji li program, aktivnost ili grupa u tvojoj župi koja, izravno ili neizravno, svojim angažmanom bjegove od istinske slobode umanjuje, sprječava? Kako? Koliko ta grupa može računati na vašu pomoć?

ZAVRŠNI DIO (10 – 15 min)

SINTEZA

Ponovimo najvažnije rečenice koje smo danas čuli:

- *Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi, i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada. Jer — utemeljena je na stijeni.*
- *Pravi si biser, vrijedan si i jedinstven. I kao takva može te procijeniti samo pravi stručnjak. Zašto ideš kroz život želeći da netko nebitan otkrije tvoju pravu vrijednost?*

Po sakramentu krštenja mi smo već ušli u neraskidiv savez s Bogom. Vraćajmo se uvijek iznova tom savezu, Bogu koji ima savršen nacrt našega života kao uspjelog života!

Vjernost je vrlina koju treba vježbati. Ona ne znači nepromjenjivost, ali znači vjernost nekim temeljnim vrijednostima koje će obilježiti sav naš život. Naposljetku to je ostvarenje sebe u skladnom odnosu s Bogom, sa samim sobom, sa svojim bližnjima...

Svaki put kad odlučimo biti i ostati vjerni, utvrđujemo kulturu vjernosti. Odluku o vjernosti nije teško donijeti, ali provoditi je u djelo iz dana u dan prava je borba. Vjernost je uvijek na kušnji. Ona mora proći ispit vremena i nadvladati pritiske. Nije lako ostati vjeran, posebno u vremenu u kojem kultura nevjernosti snažno utječe na živote svih nas. Kulturu definiramo kao naučene obrasce razmišljanja, osjećanja i djelovanja. Ti obrasci oblikuju naš životni stil.

Razmišljanje u tišini

- Što je duša u tijelu, to su kršćani u svijetu!
- Neka naša vjernost Kristu bude uočljiva i neosvojiva poput Minčete! Pozvani smo biti budni i pozorni na opasnosti.
- Odluku o vjernosti nije teško donijeti, ali provoditi je u djelo iz dana u dan prava je borba!
- Budimo odlučni! Zauzmimo stav! Recimo »da« Kristu, recimo »da« životu!

MOLITVENI ZAVRŠETAK

*Vjernost je Tvoja velika, moj Oče!
Gle, nema kod Tebe sjene nikad.
Ne mijenjaš se, ljubav Ti ne prestaje.
Kao što nekoć bje, takav si sad.
Vjernost je velika Tvoja, moj Gospode.
Svakoga jutra je milost nova.
Sve što ja trebam, gle, rukom svom daješ.
Vjernost je velika k meni Tvoja.
Oprost od grijeha svih, blažen duše mir,
svojom prisutnošću pružaš svakom.
Snagu za sadašnjost, za sutra nadu,
svakoga darivaš vjernošću svom.
Vjernost je velika Tvoja, moj Gospode.
Svakoga jutra je milost nova.
Sve što ja trebam, gle, rukom svom daješ.
Vjernost je velika k meni Tvoja!
Amen.*

(Thomas O. Chisholm)

Oruđe mira

Ciljevi:

- otkriti važnost sakramenta pomirenja i njegov učinak na naš život
- osjetiti Isusov dar koji nam daje kroz sakrament pomirenja za nas osobno i na korist zajednice
- kroz sakrament pomirenja ostvarivati životno potreban unutarnji mir.

Ključni pojmovi:

- mir, praštanje, sakrament ispovijedi, oslobađanje, Revelin

Oblici rada:

- čelni
- pojedinačni
- rad udvoje ili u malim skupinama.

Nastavne metode:

- usmeno izlaganje
- razgovor
- pisano izražavanje
- samostalan rad na tekstu.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Biblija
- hamer-papir
- olovke, boje (flomasteri)
- meditativni tekst.

UVODNI DIO (10 – 15 min)

MOLITVENO-MEDITATIVNI POČETAK

Zapjevati pjesmu (prepjevanu molitvu sv. Franje):

*»Bože moj, dopusti mi, aleluja,
mira tvog da budem glas, aleluja...«*

ili

izmoliti molitvu sv. Franje za mir:

Gospodine, učini me oruđem svoga mira:

gdje je mržnja, da donosim ljubav,

gdje je uvreda, da donosim praštanje,

gdje je nesloga, da donosim jedinstvo,

gdje je zabluda, da donosim istinu,

gdje je sumnja, da donosim vjeru,

gdje je očaj, da donosim nadu,

gdje je tama, da donosim svjetlo,

gdje je žalost, da donosim radost!

Gospodine, učini da ne tražim

da me tješe, nego da ja tješim druge;

da ne zahtijevam da me razumiju,

nego da ja razumijem druge;

da ne tražim samo da me ljube,

nego da i ja ljubim druge!

Jer tko se daruje, prima;

tko prašta, bit će mu oprošteno;

i tko umire sebi,

rađa se za vječni život.

MOTIVACIJA I NAJAVA TEME

Voditelj će najaviti današnju temu pomoću ključnih riječi i igre asocijacija o sakramentu pomirenja:

	A	B	C	D
1.	grieh	ispovjedaonica	praštanje	nadoknada
2.	skrušenost	svećenik	u ime Crkve	u obliku molitve
3.	žaljenje	štola	križanje pokornika	u obliku dobrih djela
4.	KAJANJE	ISPOVIJED	ODRJEŠENJE	POKORA

Alternativno, kao motivacija može poslužiti igra »Tabu«. Sudionici se podijele u dvije skupine. Svaka skupina izabire po jednog predstavnika koji treba opisati i objasniti određene pojmove tako da ne izgovori sam pojam koji je »tabu« — zabranjena riječ. Voditelj daje svakom predstavniku ceduljice na kojima su napisane ključne riječi koje treba objasniti. Nitko, osim predstavnika koji objašnjava, ne smije vidjeti ceduljice. Svaki predstavnik objašnjava svojoj skupini. Za svaki pojam skupina ima trideset sekundi za pogađanje. Ako ne pogodi, igra druga skupina i tako redom do kraja. Voditelj mjeri vrijeme, a na ploči se zbrajaju bodovi za pogođene pojmove.

Pojmovi do kojih smo došli govore nam da će tema našeg današnjeg susreta biti sakrament pomirenja. Kako bismo se približili središtu sakramenta pomirenja, poslušat ćemo jedan odlomak iz Matejeva evanđelja.

GLAVNI DIO (40 – 50 min)

OBRADA TEME

Susret s biblijskim tekstom

Odlazeći odande, ugleda Isus čovjeka, zvanog Matej, gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: »Pođi za mnom!« On usta i pođe za njim.

Dok je Isus bio u kući za stolom, gle mnogi carinici i grešnici dođoše za stol s njim i njegovim učenicima. Farizeji, vidjevši to, stanu govoriti: »Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima?«

A on, čuvši to, reče: »Ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni. Hajdete i proučite što znači: Milosrđe mi je milo, a ne žrtva. Ta ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike.« (Mt 9,9–13)

Kratka emocionalna stanka.

Razgovor o tekstu

- Što mislite koja je središnja tema ovog biblijskog odlomka?

Poziv apostola Mateja; Isusova gozba s carinicima i grešnicima; Isusovo prihvaćanje carinika i grešnika; očitovanje Isusova poslanja — spasenja grešnika; Isusova poruka o Božjoj bezuvjetnoj ljubavi...

- Kakvo raspoloženje obično povezujemo sa sakramentom pomirenja (ispovijedi, pokore)?

Više tužno, teško, zbog težine grijeha, zbog mučnosti ispovijedi, zbog žalosti kajanja...

Za razliku od toga vidimo da Isus u središte stavlja **poruku radosti**: ta On je upravo došao spasiti grešnike, one koje su i drugi, a možda i oni sami, već smatrali »otpisanima«, odbačenima, nepopravljivima...

U društvu Isusova vremena većina grijeha bila je vidljiva svima, javna, nije se mogla skriti. Ljudi su odmah bili prokazivani i osuđivani, žigosani zbog svojih grijeha.

Isus i u ovom tekstu, kao i na drugim mjestima evanđelja, svraća pozornost na ono što je u srcu: je li tamo **duboka čežnja za spasenjem i oslobođenjem** u konačnici čežnja za Bogom osloboditeljem ili je **samodostatnost i oholost**, jer mislimo da smo bolji od drugih. U svakom Isusovu susretu s grešnicima dominira radost: prisjetimo se triju usporedbi o izgubljenom sinu, o izgubljenoj ovci i izgubljenoj drahmi iz Evanđelja po Luki ili evanđeoske pripovijesti o susretu Isusa i carinika Zakeja, Isusa i javnih grešnica te Isusove opomene o farizeju i cariniku koji se mole u hramu... U središtu sakramenta pomirenja Božja je milost, Božja ljubav koja nas privlači i poziva, koja nas **praštanjem oslobađa**, ispunja srce radošću i otvara za ljubav prema drugima.

Zadaci za individualni rad

- Što u vama stvara nemir?
- Pokušajte svatko za sebe napisati na papir koje su vaše najdublje čežnje, želje, potrebe.
- Može li sakrament pomirenja pomoći u ostvarenju vaših najdubljih težnji? Kako?

Voditelj skupi i izmiješa ceduljice, a zatim naglas čita što je na njima napisano.

Razgovor udvoje ili utroje

- Pokušajte zajedno razmisliti zašto je mnogim kršćanima, osobito mladima, sakrament pomirenja danas postao težak.
- Razgovarajte o tome koliko je vama ispovijed važna. Pristupate li ispovijedi jer se bojite Božje »kazne« ili tražite susret s Bogom, oprostjenje i mir? Koliko je prisutan osjećaj straha/nelagode dok čekate na ispovijed ili dok izgovarate grijehe? Osjećate li mir nakon sakramenta pomirenja i koliko vam je on važan?

Svaki par ili skupina od troje pisano na hamer-papiru napišu u jednom stupcu teškoće današnjih kršćana sa sakramentom pomirenja, a u drugom stupcu njegove blagodati.

Iznošenje rezultata rada

Svi se plakati pričvrste na ploču ili na zid. Svi sudionici obilaze i čitaju plakate. Kod pojmova ili rečenica koje im se sviđaju stavljaju znak (kvačicu ili smješka).

Razgovor u plenumu

Prođublјivanje teme mođe se voditi pitanjima koja su došla do izrađa kao problemi sudionika ili sljedećim pitanjima:

- Kako promijeniti perspektivu: umjesto usredotočenosti na sebe i svoje grijehе staviti u središte traženje Isusa i susreta s njime?
- Koliko se u našoj župnoj zajednici događa da poput farizeja osuđujemo ljude oko sebe zbog njihovih grijehа, rugamo se smatrajući ih manje vrijednima i nedostojnima Isusa?
- Događa li nam se da ne vjerujemo u Bođe oprostenje, nego se i nakon ispovijedi dalje osuđujemo? Zašto je ponekad tako teško sebi oprostiti?
- Kako se ponašamo nakon ispovijedi: nastavljamo po starom ili se zaista trudimo živjeti u miru sa sobom, s Bogom i drugima?

Ako voditelj/voditeljica katehetskog susreta uoči da je sudionicima potrebno iznijeti još neke informacije o sakramentu pomirenja, mođe se poslužiti ključnima iz sljedećih brojeva KKC-a.

KKC — SAKRAMENT OPROŠTENJA

1446 Krist je ustanovio sakrament Pokore za sve grešne članove Crkve, prije svega za one koji nakon Krštenja padnu u teški grijeh i tako izgube kr-snu milost, nanoseći ranu i zajedništvu s Crkvom. Njima sakrament Pokore pruža novu mogućnost obraćenja i ponovnog dobivanja milosti opravda-nja. Zato Oci Crkve predstavljaju ovaj sakrament kao »drugu dasku (spa-sa) nakon brodoloma gubitka milosti«.

1447 Konkretni oblik, kako je Crkva vršila ovu vlast primljenu od Gos-podina, kroz vjekove se mnogo mijenjao. Pomirenje kršćana koji su nakon Krštenja počinili izrazito teške grijeha (npr. idolopoklonstvo, ubojstvo ili preljub) bilo je u prvim stoljećima vezano uz vrlo strogu disciplinu: pokor-nici su za svoje grijeha morali vršiti javnu pokoru, često i kroz više godina, prije nego bi primili pomirenje. Ovom »redu pokornika« (koji se odnosio samo na neke teške grijeha) grešnici su bili rijetko pripuštani, u nekim kra-jevima samo jedan put u životu. U 7. stoljeću irski su misionari, nadahnuti monaškom predajom Istoka, u kontinentalnu Europu donijeli »privatnu« praksu pokore, koja prije samoga pomirenja s Crkvom nije zahtijevala jav-no i dugotrajno vršenje pokorničkih djela. Od tada se sakrament obavlja na tajniji način između pokornika i svećenika. Ova nova praksa predviđa-la je mogućnost ponavljanja te je tako otvorila put učestalijem pristupu ovom sakramentu, dopuštajući da se u isto sakramentalno slavlje uključi oproštenje teških i lakih grijeha. To je, eto, u glavnim crtama oblik pokore u Crkvi sve do naših dana.

1448 U promjenama, što ih je kroz vjekove doživjela disciplina i slavlje ovog sakramenta, raspoznaje se isto temeljno ustrojstvo. Obuhvaća dva jednako bitna elementa; s jedne strane, tu su čini čovjeka koji se djelo-vanjem Duha Svetoga obraća: kajanje, ispovijed i zadovoljština; s druge strane, tu je Božje djelovanje po zahvatu Crkve koja po biskupu i njegovim prezbiterima u ime Isusa Krista daje oproštenje grijeha i određuje način zadovoljštine; ona također moli za grešnika i skupa s njim čini pokoru. Grešnik na taj način biva izliječen i ponovno vraćen u crkveno zajedništvo.

PRODUBLJIVANJE TEME

Čitanje teksta

Gdje ćemo pronaći mir

*Ako uistinu
želimo mijenjati svijet,
krenimo odmah,
i to od sebe.
Mir nije tamo negdje
beskrajno daleko,
već tu, blizu,
unutar nas.
Ispunimo prazninu ljepotom,
naučimo voljeti blišnjega,
pustimo svjetlost
u naše živote
jer naš mir
(a i naš nemir)
stanuje tu,
unutar nas.*

(Željka Tolić Majstorović)

Sliku mira kojom nas Bog želi ispuniti povezat ćemo sa simbolikom tvrđave Revelin.

Tvrđava Revelin

Tvrđava Revelin nalazi se sjeveroistočno od dubrovačkih gradskih zidina, od kojih je odijeljena dubokim jarkom i spojena mostom. Namjena joj je bila obrana Dubrovnika od Turaka.

Povijest

Prvi spomen o potrebi gradnje utvrde na mjestu današnjeg Revelina datira iz 1449. godine, a utvrda se počela graditi 1463. godine. Današnju snagu i izgled duguje zamisli Antonija Ferramolina iz Bergama koji je 1538. godine na dotadašnjoj utvrdi zamislio i sagradio tvrđavu Revelin kao izdvojenu masivnu tvrđavu nepravilnog četverokutnog tlocrta sa sjeveroistočnim oštrim kutem. Gradnja Revelina dovršena je 1551. godine.

Nakon potresa 1667. godine tvrđava postaje upravno središte Dubrovačke Republike i u nju je prenesena državna riznica i riznica katedrale.

Zanimljivost

U vrijeme gradnje tvrđave uveden je propis da svatko tko dolazi u Dubrovnik mora sa sobom donijeti kamen koji je veličinom trebao biti primjeren tjelesnoj građi donositelja.

Prilikom arheoloških istraživanja unutar tvrđave Revelin 1983. – 1986. godine nađeni su brojni ostaci zidova i građevina iz doba prije Revelina, od kojih je najzanimljivija peć vrsnog ljevača zvona i topova Ivana Krstitelja Rabljanina.

Danas se na terasi tvrđave odigravaju predstave Dubrovačkih ljetnih igara, a unutar tvrđave se organiziraju koncerti.

Sagrađen od svakolika kamenja i otpadnog materijala, Revelin je postao čvrstom utvrdom i služio obrani mira. Simbolično, Bog u svojoj bezgraničnoj i bezuvjetnoj ljubavi sve naše grijehе može pretvoriti u čvrstu vezu ljubavi i sklada sa sobom, s Bogom, s našom okolinom... Sakrament opraštanja prilika je za naš radosni susret s bezgraničnom Božjom dobrotom.

Praštanje je uvijek, bez iznimke, putokaz k slobodi.

U plenumu smo spominjali naš negativizam unutar župnih zajednica, upiranje prstom u drukčije. Koliko mi kao zajednica prihvaćamo drukčije, grešnike i obraćenike?

Navesti što to obraćenicima »zamjeramo« te osobna iskustva i primjere ponašanja zajednice prema obraćenicima, posebno pozitivne.

Ispovijed je kao »put povratka Ocu« od kojeg se čovjek grijehom udaljio, ali bez podrške zajednice teško je na tom putu ostati. Odbačeni i usamljeni na tom putu traže »alternativu« (odlazak u druge zajednice, odustajanje od promjene, odbijanje sakramenata...). Na koje sve načine možemo pomoći subraći da ostanu na pravom putu?

ZAKLJUČNI DIO (10 min)

SINTEZA

Sakramenti označavaju duboki, istinski susret čovjeka i Boga u Isusu Kristu. U pomirenju nas još više ojačava djelotvorna snaga Duha Svetoga. Bog nam se, dakle, neprestano daje želeći da postanemo što sličniji njemu — pravoj Istini.

Voditelj će potaknuti mlade da u tišini pohrane u svoje srce:

- Bog me voli i želi me sretnog, ostvarenog i u miru sa sobom i s drugima.
- Mir nije samo odsutnost rata i fizičkog nasilja. Mir je u dubini našeg srca i to nije nedostižno i neostvarivo. Mir je čista misao i čisto srce, odsutnost mržnje, zavisti i ljubomore koja nas izjeda.
- Mir je spremnost na pomaganje drugima bez ljutnje i razočaranja ako nam nisu zahvalili ili istom mjerom uzvratili.
- Mir je odsutnost osuđivanja sebe i drugih. *»Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen.« (Iv 8,7)*

MOLITVENI ZAVRŠETAK

Psalam 130 — Pouzdanje u Boga
Hodočasnička pjesma.

*Iz dubine, Jahve, vapijem tebi:
Gospodine, čuj glas moj!
Neka pazi uho tvoje
na glas moga vapaja!
Ako se, Jahve, grijeha budeš spominjao,
Gospodine, tko će opstati?
Al' u tebi je praštanje,
Da bi te se bojali.
U Jahvu ja se uzdam,
duša se moja u njegovu uzda riječ.
Duša moja čeka Gospodina
više no zoru straža noćna;
više no zoru straža noćna
nek Izrael čeka Jahvu.
Jer je u Jahve milosrđe
I obilno je u njega otkupljenje;
on će otkupiti Izraela
od svih grijeha njegovih.*

Na kraju susreta voditelj/voditeljica može reći riječ—dvije o značenju masline kao najčešćeg simbola mira. U antičkoj Grčkoj masline su bile toliko važne da je po Solonovu zakoniku bilo zabranjeno posjeći više od dva stabla godišnje po masliniku, a svatko tko se ogлуši na to ili bez razloga uništi stablo mogao je biti kažnjen oduzimanjem imovine, protjeran ili čak i osuđen na smrt. Maslina je oduvijek bila cijenjena i često je simbolizirala zdravlje i bogastvo. U Bibliji je golubica koja se nakon potopa vratila na Noinu arku u kljunu nosila maslinovu grančicu kao simbol pomirenja Boga i ljudi.

Zatim može sudionicima podijeliti na izvlačenje ceduljice s citatima o miru.

- *»Nitko ti ne može donijeti mir osim tebe samoga.«*
(Benjamin Franklin)
- *»Ne možeš pronaći mir tako što ćeš izbjegavati život.«*
(Baruh Spinoza)
- *»Potraga za mirom počinje u domu, u školi i na poslu.«*
(H. L. Mencken)
- *»Nije dovoljno samo govoriti o miru — čovjek mora vjerovati u njega. I nije dovoljno samo vjerovati u njega — čovjek mora raditi za njega.«*
(Nelson Mandela)
- *»Najsretniji je, bio kralj ili seljak, tko pronađe mir u svojoj kući.«*
(Goethe)
- *»Slatko je već i ime mir.«* (*Dulce enim entiam nomen est pacis*)
(latinska poslovice)

Radost u Gospodinu

Ciljevi:

- biti svjestan činjenice da je kršćanstvo radosna vijest o čovjekovu spasenju i oslobođenju
- razumjeti da je radost bitna oznaka kršćanskog života u Duhu Svetome
- otkriti u svojem životu razloge radosti
- radost doživljenu na euharistijskom slavlju prenositi i živjeti u svakodnevnom životu.

Ključni pojmovi:

- radost u Duhu, kršćanstvo, zidine

Oblici rada:

- individualni, frontalni i rad u skupinama

Metodički postupci:

- pripovijedanje
- razgovor
- analiza teksta
- evociranje osobnih iskustava.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Biblija
- fotografije
- projektor
- zastavice
- papiri, olovke, bojice ili flomasteri.

UVODNI DIO (10 min)

MOLITVENI POČETAK

Susret započeti pjesmom kako bi se ostvarilo radosno ozračje.

Evo prijedloga: »Sva djela Gospodnja«

Sva djela Gospodnja, slavite Gospoda.

Sve sile Gospodnje, slavite Gospoda.

Sunce i mjesече, slavite Gospoda.

Sve zvijezde nebeske, slavite Gospoda!

P: Neka Te slave, neka Te hvale,

neka Ti pjevaju svi narodi!

Sve kiše i vjetrovi, slavite Gospoda.

Rose i studeni, slavite Gospoda.

Noći i dani, slavite Gospoda.

Svjetlo i tmino, slavite Gospoda!

Zemljo i more, slavite Gospoda.

Rijeke i izvori, slavite Gospoda.

Sve ptice nebeske, slavite Gospoda.

Sinovi ljudski, slavite Gospoda!

Ovo su neki prijedlozi ostalih pjesama:

- *Pjesma radosti*
- *Veselimo se svi*
- *Uđite s hvalama*
- *Danas smo sretni*
- *Raduj se u Bogu*
- *Slavi, slavi, kćeri Sionska*
- *Želim klicati*
- *Prava je radost*

MOTIVACIJA I NAJAVA TEME

Projicirati na zidu ili staviti na ploču sliku staroga grada Dubrovnika.

Voditelj zamoli sudionike kateheze da navedu neka raspoloženja koja u njima pobuđuje slika stare gradske jezgre Dubrovnika. Primjerice: sigurnost, mir, vedrina, pouzdanje, povezanost...

- Može li se s ovom slikom povezati i pojam radosti?
- Što bi se trebalo vidjeti na slici da ona izražava više radosti?

GLAVNI DIO (35 min)

OBRADA TEME

Kršćani bi trebali zračiti radošću kao plodom dubokog pouzdanja u Boga koji je utvrda u svim nevoljama.

Prvi su kršćani svojim životom nasljedovali Isusa Krista i svjedočili o svemu onome što je Isus učio i činio. Ljudi su na njihovim licima vidjeli da su sretni i da zaista vjeruju i žive po primjeru Isusa Krista. Poslušajmo tekst koji nam kaže kako su prvi kršćani hrlili u Hram i iz toga vidimo kako su očito išli radosni!

Susret s biblijskim tekstom

Voditelj čita tekst: Dj 2,42–47: Prva kršćanska zajednica

Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama. Strahopoštovanje obuzimaše svaku dušu: apostoli su činili mnoga čudesa i znamenja. Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao. Svaki bi dan jednodušno i postojano hrlili u Hram, u kućama bi lomili kruh te u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda. Gospodin je pak danomice zajednici pridruživao spasenike.

Razgovor o tekstu

Nakon pročitaneog teksta slijedi kratak razgovor o tekstu:

- Na koji su način prvi kršćani iskazivali vjeru u Isusa Krista?
- Što mislite kako su se kršćani osjećali u tim trenucima?
- Kakvi su današnji katolici? Primijeti li se na njihovim licima i u srcima radost?
- Idemo li mi danas s takvim raspoloženjem na slavlje euharistije?
- Što bi trebalo učiniti da se to promijeni?

Aktualizacija i stvaralački rad

Na misi koju je slavio u petak 31. svibnja 2013. godine u Domu Svete Marte papa Franjo je govorio o kršćanskoj radosti. Evo kako to prenosi jedan portal (tekst se može podijeliti sudionicima ili projicirati na platnu):

Isusa se ne može naviještati s izrazom lica kao da smo na sprovodu. Sveti je Otac razmišljao o određenom shvaćanju kršćanskoga života, obilježenom žalošću. Na to su ga potaknula dva jučerašnja čitanja. U prvomu čitanju prorok Sefanija donosi usklik: »Veseli se! Viči od veselja, Gospodin je u tvojoj sredini!« Drugo pak, uzeto iz Evanđelja, govori o Elizabeti i čedu koje joj zaigra u utrobi kada čuje Marijin glas. Sveti je Otac pritom ponovno istaknuo Marijinu »žurbu« kojom je pošla u pomoć rođakinji.

Tu je, dakle, sva radost, radost koja je slavlje — primijetio je Papa. Međutim, dodao je, mi kršćani nismo naviknuti govoriti o radosti, o veselju; mislim da nam se često više sviđa jadanje. A onaj tko nam daje radost jest Duh Sveti. Upravo je Duh taj koji nas vodi: On je tvorac radosti, Stvoritelj radosti — napomenuo je Sveti Otac. A ta nam radost u Duhu daje pravu kršćansku slobodu. Bez radosti mi kršćani ne možemo postati slobodni; postajemo robovi svoje tuge.

Veliki je Pavao VI. govorio da se Evanđelje ne može pronositi uz žalosne, nepovjerljive i obeshrabrene kršćane. Takvo je ponašanje pomalo pogrebno, zar ne? — upitao je Sveti Otac te dodao da kršćani često imaju izraz lica više kao da su u pogrebnoj povorci nego da idu slaviti Boga. A iz te radosti proizlazi hvalospjev, onaj Marijin hvalospjev, koji govori Se-fanija, Šimunov, i Anin hvalospjev: hvalospjev Bogu! — istaknuo je Papa. (<http://www.bitno.net/vijesti/vatikan/papa-zalosni-krscani-nisu-kadri-navijestati-evan-delje/>)

Izdvojite rečenice iz ovog teksta koje vam se posebno sviđaju. Obratite svoj izbor.

Voditelj/voditeljica podijeli sudionicima papire u različitim bojama u obliku zastavica te ih zamoli da na njih s jedne strane napišu ime (ili inicijale ili nadimak) osobe kojoj u ovom trenutku žele uputiti poticaj i ohrabrenje, a na drugoj strani da navedu razloge koji će je potaknuti na radost. Zastavice mogu pričvrstiti na štapiće ili načiniti vrpce na kojima će visjeti. Njima se može ukrasiti katehetski prostor.

PRODUBLJIVANJE TEME

Biblijski pisci često govore o tome kako se kršćanin treba opasati radošću. Zato ćemo se u svom razmišljanju o kršćanskoj radosti ponovno vratiti slici grada koji je opasan zidinama.

Voditelj čita priču »Siguran grad« Stjepana Licea.

Siguran grad

Bio jednom kralj na čije su kraljevstvo sa svih strana navaljivali neprijatelji. U svoj su zemlji vladali veliki strah i nesigurnost. Stoga jednoga dana kralj dozove najboljega graditelja u svojem kraljevstvu i naredi mu: »Sagradi mi velik i siguran grad. Toliko velik da sav moj narod može stati u njega i toliko siguran da ga ni najjači naprijatelj ne može razoriti.« Kad su kralja izvijestili da je graditelj izvršio njegovu naredbu, on smjesta pođe razgledati njegovo djelo i uvjeriti se u njegovu vrijednost. Kad vidje grad, kralj bijaše veoma zadovoljan. Visoke i debele zidine opasivale su grad. Njih je okruživao dubok i širok jarak ispunjen vodom. Most koji je bio postavljen preko jarka mogao se podići pa je i on štito ionako sigurna i čvrsta vrata. Naširoko uokolo grada graditelj je dao posjeći šumu da se neprijatelj ne bi mogao neopazice približiti gradskim zidinama.

Kralj pohvali graditelja i reče mu: »Doista si najbolji graditelj u mom kraljevstvu. Izvršio si moju naredbu u potpunosti.« No graditelj mu reče: »Ne govorite tako kralju, jer nisam zadovoljan svojim djelom.« »Kako bi mogao biti nezadovoljan? Ta sagradio si najsigurniji grad na svijetu. Nijedan grad nije tako dobro utemeljen i zaštićen.« »Da, kralju«, reče graditelj, »sve je to valjano uređeno. No pogledajte: prema nebu grad je potpuno otvoren.« »Graditelju najizvrsniji«, reče mu kralj, »time što si grad prema nebu potpuno otvorio, upravo si ga time najbolje zaštitio.«

Kratak osvrt

■ Kako vam se svidjela poruka priče?

Misleći na ono što je mislio kralj iz priče kada je rekao: *»Time što si grad prema nebu potpuno otvorio, upravo si ga time najbolje zaštitio«* mislimo i mi pripremajući se za naš susret u Dubrovniku.

Dubrovačke gradske zidne okružuju stari dio grada Dubrovnika. Građene su za potrebu obrane od neprijatelja, od zla, od nevremena. Iako okruženi zidinama, ljudi su u Gradu ipak ostali otvoreni prema Bogu i ljudima dobre volje. Zajedno su dijelili tugu i radost. U narodu kažu: *»Kada dijeliš tugu, ona se prepolavlja, a kada dijeliš radost, ona se udvostručuje.«* Radost je plod Duha Svetoga. Osjećati radost u ovim burnim i teškim vremenima velika je prednost, a doživjeti radost u svojem životu veliki je blagoslov. No naša sloboda nije samo u »osjećati« i »doživjeti«, naša sloboda tiče se odluke: Želim svojoj okolini, pa i pokoljenjima što dolaze **ostaviti u baštinu odluku za radost**, povjerenje u mir, radost, ljubav. Ne dam da mi se ona oduzme, jer je **utisnuta u smisao mog postojanja kao što su geslo slobode stari Dubrovčani utiskivali u novac, pečat, zastavu, zidine**. Moja zastava, **moje zidine su odluka za radost, koja i uz napor i stradanja, može uljepšati lice Zemlje**.

ZAVRŠNI DIO (25 min)

SINTEZA

Prvo što bih vam htio reći jest: radost! Nemojte nikada biti žalosni muškarci i žene: kršćanin ne smije nikada biti takav! Ne dopustite da vas obuzme obeshrabrenje! Naša se radost ne rađa iz posjedovanja mnogih stvari, nego izvire iz susreta s Osobom: Isusom koji je među nama; rađa se iz svijesti da s njim nikada nismo sami, pa ni u teškim trenucima, ni kada nas životni put namjeri na probleme i naizgled nesavladive zapreke, a ima ih mnogo! (<http://www.bitno.net/vijesti/hrvatska/objavljena-knjiga-pape-franje-ne-dajte-da-vam-ukradu-nadu/>)

Radost je mjesto iskustva Božje blizine. Mi kršćani baštinici smo istinske radosti jer smo se otvorili Radosnoj vijesti o Bogu Ocu koji je ljubav, o Bogu Sinu koji nam je pokazao put i o Bogu Duhu koji nas ispunja i vodi.

Takva prava radost srca nezaustavljivo se prenosi na kliktaj duše, na kliktaj cijeloga života. Biti kršćanin znači biti radostan.

Nakon iznesenog zaključka voditelj dijeli sudionicima listić na kojem će napisati svoje razmišljanje ili konkretne prijedloge na sljedeće pitanje:

- Što mogu učiniti za stvaranje »ozračja radosti« u svojoj župnoj zajednici (počevši od »radosnije liturgije« i uopće svih događanja u župi)?

MOLITVENI ZAVRŠETAK

Susret se može završiti pjesmom *Sva moja radost*. Ovdje smo naveli tekst pripjeva i prve kitice.

Pripjev: *Sva moja radost Ti si, Gospode*

Sva moja radost si Ti!

Kitica: *Jer samo Ti mi daruješ život,*

samo Ti liječiš svaku bol,

samo Ti pobjeđuješ tamu,

donosiš svjetlo.

Voditelj može sudionike podijeliti u četiri grupe od kojih će dvije smisliti plesnu koreografiju za pripjev, a dvije za navedenu kiticu (paziti da su plesni pokreti prilagođeni glazbi i tekstu). Nakon rada u grupama izvede se pjesma: pripjev (1. grupa), kitica (2. grupa), ponavljanje kitice (3. grupa), pripjev (4. grupa). Na web stranici se nalazi kompletna pjesma koju se može koristiti za uvježbavanje, a u tom slučaju bi bilo dobro sudionike podijeliti u pet skupina: jedna skupina za svaku kiticu (radost, ljubav, nada i snaga), te jedna za pripjev. Uspješne video snimke možete poslati na našu e-mail adresu.

Ključ raja

Ciljevi:

- produbiti poznavanje pojmova: ljubav i sloboda
- upoznati se sa životom sv. Ivana apostola
- upoznati se s osnovnom poviješću tvrđave sv. Ivana u Dubrovniku
- poticati prihvaćanje dinamike kršćanske ljubavi kao odluke
- razvijati vjernost Kristovu pozivu na ljubav prema Bogu i bližnjemu.

Ključni pojmovi:

- kršćanska ljubav, sloboda, sveti Ivan, tvrđava sv. Ivana

Oblici rada:

- individualni rad, frontalni rad, grupni rad

Metodički postupci:

- pripovijedanje
- razgovor
- analiza teksta
- izrada plakata
- kreativno pisanje
- izrada makete.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Biblija
- računalo
- projektor
- radni listovi s tekstovima
- fotografije i naslovi
(tematske: iz časopisa i s portala, kršćanskih i svjetovnih)
- plakatni papir
- papiri u boji
- pribor za pisanje
- razne male i velike kutije (ambalaža od kuhinjskih potrepština), staklenke u koje se može umetati papir.

UVODNI DIO (20 min)

MOLITVENO-MEDITATIVNI POČETAK

*»Stavi me kao znak na srce,
kao pečat na ruku svoju,
jer ljubav je jaka kao smrt,
a ljubomora tvrda kao grob.
Mnoge vode ne mogu ugasiti ljubav
niti je rijeke potopiti. (...)
Da netko daje za ljubav sve što u kući ima,
taj bi navukao prezir na sebe.«*

(Pj 8,6–7)

Zapjevati pripjev:

*Gospodine, pomози nam da te više ljubimo,
Gospodine, pomози nam da se više ljubimo.*

MOTIVACIJA I NAJAVA TEME

Voditelj zamoli sudionike da dovrše započete rečenice:

- Ljubav je...
- Ljubav nije...

Sudionici koji se dobrovoljno jave čitaju svoju rečenicu.

Voditelj potom ispriča ili pročita sljedeću priču:

Majka i mali sin šetali su plažom. Odjednom sin iznenadi majku pitanjem: »Mama, reci mi kako se čuva ljubav?« Majka mu je na to odgovorila: »Zagrabi šaku pijeska i stisni je najčvršće što možeš.« Sin to i napravi. Što je više stiskao šaku, to je više pijeska curilo iz šake. »Ali, mama, pijesak mi bježi iz ruke!« uznemireno je zaključio sinčić. »Zagrabi onda ponovno šaku pijeska, ali ovaj put je nemoj zatvarati«, reče mu majka, a on tako i učini. No tada je zapuhao vjetar i otpuhao pijesak iz ruke. »Ni ovako ga ne uspijevam zadržati«, zaključio je već plačnim glasom sinčić. »Onda pokušaj onako kako ti smatraš da treba, a da bi ti pijesak ostao u šaci«, uputi ga majka. Sinčić je na to zagrabio novu šaku pijeska i šaku oblikovao kao zdjelicu, tako da pijesak ne može iscuriti, a ni vjetar ga ne može otpuhati. »Vidi, mama«, vikao je ponosno sinčić, »pijesak mi je napokon u ruci!« »Sine,« odgovori mu mama, »upravo se tako čuva ljubav.«

(nepoznati autor)

RAZGOVOR O TEKSTU

- Kako biste svojim riječima izrekli poruku priče?

Ljubav ne zarobljava drugoga, ne želi ga samo za sebe. Tamo gdje nema brige za drugoga, nego se očituje indiferentnost, također nema ljubavi. Ljubav zahtijeva pažnju, brigu, treba je njegovati. Očituje zanimanje za drugu osobu, ali ostavlja slobodu i živi od slobode.

- Možete li se sjetiti još neke usporedbe o ljubavi?

Jedna od čestih je ptica. Nije isto pružiti joj krletku ili je pustiti da sagradi gnijezdo. Ključne riječi su nesebičnost, sloboda i briga.

Ljubav i sloboda su stoga nerazdvojne. No mi ponekad upravo ljubav i slobodu doživljavamo kao kontradiktorne stvarnosti. Primjerice, čini nam se da nas ljubav prema Bogu ograničava i dokida našu slobodu. Slično je s vjernošću u braku ili celibatu. Ako se oženiš/udaš ili posvetiš Bogu, naizgled gubiš svoju slobodu. No upravo je takav izbor vrhunac slobode, jer u slobodi se odlučujemo za jednu osobu ili za Boga, u slobodi se povjeravamo toj drugoj osobi. Ljubav je sloboda, onaj tko ljubi slobodan je. Daje slobodno, nesebično i radosno. Sloboda ostvarena u ljubavi vodi nas bližnjima, potiče na služenje i činjenje dobra.

- Slobodno služenje u ljubavi dar je Duha Svetoga koji primamo u sakramentu svete potvrde. Što činimo s tim darom? Promislimo samo koliko mladih nakon sakramenta potvrde kaže Crkvi »zbogom«... Što mislite zašto se to događa?

GLAVNI DIO (40 min)

OBRADA TEME

Uvod: Tvrđava sv. Ivana i njezina simbolika

Ljubav ima mnogo oblika: od roditeljske preko prijateljske do zaručnice i bračne ljubavi. Isusov poziv na ljubav uključuje sve ljude pa govorimo ne samo o naravnoj, već i o vrhunaravnoj ljubavi koja uključuje nesebičnu pomoć i neznancu, pa čak i neprijatelju.

Za osobe koje su svoj dar ljubavi ostvarile u braku ili u posvećenom životu (celibatu) često se kaže da su »našle svoju sigurnu luku, luku u kojoj su se smirile«. Simbolično, u Dubrovniku, u staroj gradskoj luci s južne strane, nalazi se tvrđava sv. Ivana apostola iz 14. stoljeća. Ova tvrđava nekada je imala obrambenu ulogu za Grad, a danas su u njoj smješteni akvarij, Institut za more i priobalje te zbirke Pomorskog muzeja koje čuvaju uspomene na ljubav prema moru i slobodi, a terase služe kao ljetna pozornica za potrebe Dubrovačkih ljetnih igara.

Upoznavanje sa životom sv. Ivana apostola

Svetog Ivana apostola kršćanska tradicija naziva apostolom, odnosno, evanđelistom ljubavi. Rođen je u Betsaidi u Galileji početkom I. st., a umro je na otoku Patmosu 101. godine. Jedan je od »stupova« Jeruzalemske crkve, prve zajednice kršćana. Poznat je i kao Isusov ljubljani učenik (Iv 13,23 i Iv 21,7) koji u svojim spisima također neprestano potiče na ljubav. Roditelji su mu bili Zebedej i Saloma, a brat mu bijaše sveti Jakov Stariji. Prvotno je s obitelji bio ribar na Galilejskom moru pa učenik i suradnik sv. Ivana Krstitelja. Prvi je sa sv. Andrijom pošao za Kristom. Nalazi se, uz sv. Petra i sv. Jakova Starijega, svoga brata, u užoj skupini učenika koju Isus u određenim okolnostima uzima sa sobom, u čemu se očituje Učiteljev prisniji odnos s tom trojicom.

Unatoč opasnosti, najveću vjernost i hrabrost sv. Ivan je pokazao kada je ostao, kao jedini od apostola, zajedno s Isusovom majkom Marijom, Marijom Kleofinom i Marijom Magdalenom podno križa raspetoga Isusa (Iv 19,25). Tada je Isus svoju majku povjerio baš njemu da se za nju brine (Iv 19,26).

Ivan se nakon Petrova i Pavlova mučeništva 60-ih godina nastanjuje u Efezu u Maloj Aziji, imenuje biskupe i osniva kršćanske zajednice. Tradicija nam govori kako je bio odveden u Rim gdje ga je car Domicijan osudio na paljenje u vrelom ulju. Međutim, čudesno se izbavio od smrti. Ivan je potom bio osuđen na rad u rudnicima na zatvorskom otoku Patmosu gdje je u današnjoj Špilji Otkrivenja napisao novozavjetnu knjigu Otkrivenje. Smatra se da je sv. Ivan bio najmlađi od dvanaest Isusovih izabranih učenika te da ih je sve nadživio. Doživio je duboku starost te je bio jedini od apostola koji nije prošao kroz mučeničku smrt. Umro je oko 101. godine za vrijeme treće godine vladavine cara Trajana u Efezu. Svetom Ivanu apostolu pripisuje se autorstvo četvrtog evanđelja (Evanđelja po Ivanu), zatim Prve, Druge i Treće Ivanove poslanice te knjige Otkrivenja.

Susret s biblijskim tekstom

Voditelj čita evanđeoski odlomak Iv 15,9–12

*»Kao što je Otac ljubio mene tako sam i ja ljubio vas;
ostanite u mojoj ljubavi.*

Budete li čuvali moje zapovijedi,

ostat ćete u mojoj ljubavi;

kao što sam i ja čuvao zapovijedi

Oca svoga te ostajem u ljubavi njegovoj.

To sam vam govorio

da moja radost bude u vama

i da vaša radost bude potpuna.

Ovo je moja zapovijed:

I ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!«

Kratka emocionalna stanka.

Pitanja:

- Kako biste jednom riječju izrazili dojam koji na vas ostavlja ovaj tekst?
- Koja vas se rečenica ili riječ posebno dojmila?

PRODUBLJIVANJE TEME

Sveti Ivan apostol često je govorio svojim zajednicama da će se kršćani prepoznati po tome koliko žive ljubav u svome životu. Sada ćemo kroz rad u skupinama pokušati malo dublje ući u temu ljubavi koja obilježava kršćanski život.

Rad u skupinama

1. skupina

dobije radni list na kojemu se nalazi sljedeći tekst Phila Bosmansa. Pomoću pripremljenih fotografija, papira u boji i flomastera treba osmisliti plakat koji će prikazati sadržaj ovog teksta.

Ljubav je jedini ključ

koji odgovara vratima raja.

U svakom smiješku,

u svakoj dobroj riječi,

u svakoj pažnji koju poklanjaš,

komadić je raja.

Komadić je raja i u svakom srcu koje

za unesrećenog postaje luka spasa,

u svakom domu gdje ima kruha, vina

i ljudske topline.

Komadić je raja u svakoj oazi

gdje cvate ljubav

i gdje čovjek postaje čovjek,

gdje su jedni drugima braća i sestre.

Bog je svoju ljubav stavio u tvoje ruke kao ključeve raja.

(Phil Bosmans)

2. skupina

Članovi skupine trebaju se prisjetiti svoje najdraže pjesme koja pjeva o ljubavi. Glasovanjem trebaju izabrati melodiju koju će svi znati otpjevati.

Umjesto teksta koji govori o ljubavi prema djevojci/mladiću trebaju staviti izabrane riječi iz pročitanoog teksta Ivanova evanđelja te uvježbati otpjevati pjesmu.

3. skupina

Sudionici ove skupine najprije će pojedinačno završiti rečenice:

- Božju ljubav u svom životu osjetio/osjetila sam...
- Ljubav prema bližnjima u svom životu pokazujem...

Potom trebaju, uz pomoć pripremljenih materijala, improvizirati maketu tvrđave sv. Ivana u Dubrovniku. Ona će odozgora ostati otvorena, a unutra će se vidjeti najvrjedniji sačuvani eksponati koji će svjedočiti o današnjem vremenu i o tome kako bi se sudionike skupine, kao mlade kršćane, moglo prepoznati po prakticiranju ljubavi. U tu svrhu koristit će riječi koje su pisali kao svoje završetke rečenice. Mogu dodati i druga djela koja će budućim posjetiteljima svjedočiti o vjeri i ljubavi tih mladih kršćana.

PREDSTAVLJANJE REZULTATA RADA U SKUPINAMA

Svaka skupina u plenumu prikazuje rezultate svoga rada.

Aktualizacija

- Uzeti ponovno one papiriće na kojima su sudionici pisali što ljubav jest, a što nije. Razmisliti nakon razgovora i razmišljanja tijekom kateheze, bi li nešto promijenili u tim rečenicama. Što bi promijenili, što novoga dopisali, što prekrížili? Učiniti to, a dobrovoljci mogu opet iznijeti naglas svoje promjene u razmišljanju.
- Kako s takvim pogledom na ljubav zamišljam župnu zajednicu koja bi bila »predokus raja«? Kako mogu svojom angažiranošću doprinijeti stvaranju takve župne zajednice?

ZAKLJUČNI DIO (10 min)

SINTEZA

Sveto pismo već i u Starom zavjetu pokazuje ljubav prema Bogu i bližnjima kao put u istinski život.

»Gledaj! Danas preda te stavljam: život i sreću, smrt i nesreću. Ako poslušáš zapovijedi Gospodina, Boga svoga, koje ti danas dajem — ako ih poslušáš ljubeći Gospodina, Boga svoga, hodeći njegovim putovima, vršeći njegove zapovijedi, njegove zakone i njegove uredbe, živjet ćeš i razmnožit će te Gospodin, Bog tvoj, i blagoslovit će te u zemlji u koju ulaziš da je zaposjedneš. Pred vas stavljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj, ljubeći Gospodina, Boga svoga, slušajući njegov glas, prijanjajući uz njega, da živiš ti i tvoje potomstvo. Tâ on je život tvoj, tvoj dugi vijek, da bi mirno mogao boraviti na zemlji za koju se Gospodin zakle ocima tvojim Abrahamu, Izaku i Jakovu da će im je dati.« (Pnz 30,15–16. 19b–20)

Isus stavlja dvije zapovijedi ljubavi na mjesto svih ostalih pojedinačnih zapovijedi. Duh Sveti je onaj koji nam daje milost da možemo ljubiti Boga i bližnje. Zato je potrebno moliti se i otvoriti se Duhu Svetomu da on preobražava naše živote u živote ispunjene dobrom i ljubavlju koja je plod slobodnog opredjeljenja.

MEDITATIVNO-MOLITVENI ZAVRŠETAK

U tišini pogledati videomeditaciju:

<http://www.youtube.com/watch?v=-mCHZaQkN28>

ili

<http://www.youtube.com/watch?v=DHusaIFym2c>

Ako to nije moguće, može se izmoliti sljedeća molitva:

Ti si svet Gospodin,

Bog jedini, koji čudesa stvaraš.

Ti si jak, ti si velik, ti si svevišnji.

Ti si svemogući kralj.

Ti si, Oče Sveti, kralj neba i zemlje.

Ti si trojstven i jedini Gospodin Bog nad bogovima.

Ti si dobro, svako dobro, najveće dobro,

Gospodin Bog živi i istiniti.

Ti si ljubav, sveta ljubav.

Ti si mudrost, ti si poniznost,

ti si ufanje, ti si ljepota,

ti si blagost, ti si sigurnost,

ti si mi spokojstvo, ti si radost, ti si nada naša i veselje.

Ti si pravednost, ti si umjerenost.

Ti si ljepota i blagost, ti si moje utočište.

Ti si mi čuvar i branitelj, ti si zaklon moj.

Ti si naša nada, ti si vjera naša.

Ti si naša ljubav.

Ti si naš vječni život:

Veliki i divni Gospodine, svemogući Bože,

milosrdni Spasitelju.

(Franjo Asiški)

Biti velikodušan

Ciljevi:

- biti svjestan vrijednosti velikodušnosti i prepoznati njezino biblijsko utemeljenje
- propitivati vlastita gledišta o odnosu muškarca i žene te o kršćanskom braku i obitelji
- biti zahvalan za velikodušnosti drugih ljudi
- izabrati vrijednost velikodušnosti kao vlastiti izbor.

Ključni pojmovi:

- velikodušnost, Bokar, sakrament ženidbe, stvaranje i darivanje

Oblici rada:

- frontalni i grupni

Metodički postupci:

- izlaganje
- razgovor
- čitanje biblijskog teksta
- pisano i usmeno izražavanje.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Biblija
- izvori za informacije o tvrđavi Bokar (internet)
- papiri, markeri i olovke
- KKC.

UVODNI DIO (10 min)

MOLITVENO-MEDITATIVNI POČETAK

Zajedno zapjevati pripjev:

Gospodin je moja snaga, Gospodin je moja pjesma! (Ps 118,14)

Ponavljati glasnije pa sve tiše.

MOTIVACIJA: TVRĐAVA BOKAR

Krenete li u Dubrovniku zapadno od vrata od Pila, doći ćete do tvrđave Bokar. Ova je tvrđava posebna po tome što se jednim dijelom nalazi na hridi. Ta kružna građevina prekrasan je prizor gledajući s morske strane jer neodoljivo more Bokaru daje poseban šarm.

Gradnja tvrđave počela je već 1461. godine, no nakon toga stala je sve do 1570. godine kada je Bokar nadograđen. Zapravo je potkovastog oblika, njegov izgled upotpunjuju tri vijenca, a poznat je i po brojnim prostorijama i terasama. Budući da se nalazi s morske strane, služio je kao obrana za Grad, točnije nadzirao je vrata od Pila. Tu su se zbog toga održavale topničke vježbe, a u slučaju napada glavna obrana bili su im topovi.

NAJAVA TEME

Tvrđava Bokar, isturena i izložena prema moru i opasnostima koje s njega vrebaju, simbol je velikodušnosti koja se daje za dobrobit drugoga. Za stanovnike Grada ona je simbol zaštite i sigurnosti. Ništa se vrijedno ne može kreirati bez velikodušnog darivanja vremena, talenata, snage i strpljenja, stoga lako zaključujemo da je velikodušnost srž stvaranja i povežujemo Bokar s velikodušnošću kojom čovjek nastavlja Božje djelo. **Velikodušnost je tvrđava kršćanske slobode jer čovjeka štiti od samouta-mničenja** — izolacije koje sebi nametne strahovima.

Pokušajte se sjetiti osoba koje su vam u životu bile siguran oslonac i pouzdana pomoć i zaštita. Vjerujem da su to za većinu vas ponajprije roditelji ili skrbnici. Nije slučajno velikodušnost izraz ljubavi koja se pretvara u sigurnost. Danas ćemo promišljati o sakramentu ženidbe kao izrazu velikodušnog darivanja.

Velikodušnost ima mnogo lica. Kako se ona živi u braku, otkrit ćemo u susretu s biblijskim tekstom o stvaranju prvih ljudi, na kojemu se temelji kršćansko razumijevanje sakramenta ženidbe.

GLAVNI DIO (40 – 50 min)

Susret s biblijskim tekstom

Čovjek, slika Božja (Post 1,26–31)

I reče Bog: »Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci — svoj zemlji — i svim gmizavcima što puze po zemlji!«

*Na svoju sliku stvori Bog čovjeka,
na sliku Božju on ga stvori,
muško i žensko stvori ih.*

I blagoslovi ih Bog i reče im: »Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite! Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji!« I doda Bog: »Evo, dajem vam sve bilje što se sjemeni, po svoj zemlji, i sva stabla plodonosna što u sebi nose svoje sjeme: neka vam budu za hranu! A zvijerima na zemlji i pticama u zraku i gmizavcima što puze po zemlji u kojima je dah života — neka je za hranu sve zeleno bilje!« I bi tako. I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro. Tako bude večer, pa jutro — dan šesti.

Analiza teksta

U Knjizi Postanka, prvoj knjizi Biblije, nalazimo dva izvješća o stvaranju čovjeka. U ovom prvom izvješću, koje je po nastanku mlade, govori se kako Bog šestoga dana stvara čovjeka na svoju sliku, kao muškarca i ženu. Čovjek je ovdje zbirna imenica, jer hebrejska riječ *adam* označava i čitav ljudski rod, čovječanstvo. Muškarac i žena imaju isto dostojanstvo, što dočarava i hebrejski izraz *iš/iša*. Izrazi »na svoju sliku« i »sebi slična« također imaju svoje dublje značenje. U starim zemljama Istoka slika je označavala i prisutnost u slici onoga čija je to slika; dakle, čovjek je slika Božja po tome što je u njemu prisutan Bog. Ta slika, prisutnost, ujedno je slična Bogu. Tu sličnost prepoznamo u čovjekovu razumu, slobodnoj volji i upućenosti na drugoga, jer je čovjek biće zajedništva kao i Bog koji je trojstven. Biblijski tekst također nam govori da je stvaranje trajan čin, Božje stvaranje neprestano traje, a čovjek je sustvaratelj Božji.

Bog blagoslivlja muškarca i ženu i daje im zadaću: »Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite.« Potomstvo je u Bibliji uvijek značilo blagoslov Božji. Potpuno jedinstvo žene i muškarca po sebi je upućeno na potomstvo, na ljubav koja nije zatvaranje u sebe, nego otvorenost drugome i životu kao takvom. U ovome se očituje čovjekov poziv i dostojanstvo. Kao muškarac i žena, čovjek ima jedinstvenu ulogu u svijetu i u odnosu prema Bogu. Zadaća vladanja nad ostalim stvorenjem ne uključuje vlast nad drugim čovjekom. Vladanje ujedno znači brigu i skrb za povjereno stvorenje.

Ostvarenje čovjekova poziva očituje se u velikodušnom darivanju i stvaranju iz ljubavi, kao i u skrbi za povjereni svijet. Kršćansko shvaćanje i življenje braka danas je u krizi iz više razloga. U skupinama ćemo pokušati razmišljati o tim razlozima i tražiti moguća rješenja.

Rad u skupinama

Mladi se dijele u tri skupine. Svaka skupina dobiva nekoliko tvrdnji. U skupini mladi trebaju raspraviti o tome slažu li se ili ne slažu s navedenim tvrdnjama te obrazložiti svoj izbor u odnosu na geslo ovogodišnjeg susreta mladih te potkrijepiti primjerima. Na kraju trebaju izložiti rezultate svoga rada.

1. skupina

- Danas i u mladića i u djevojaka, i u muškaraca i u ženâ, postoji veliki strah darovati se jedno drugome zauvijek, jer time oboje gube dio sebe, svoju slobodu. Postoji također strah od odgovornosti, obveza, roditeljstva. Stoga sve češće izabiru ostati sami ili u neobvezatnim vezama.
- U kriznim situacijama u braku supružnici trebaju biti jedno drugome potpora međusobnim razumijevanjem, komunikacijom, darivanjem i, nadalje, ljubavlju. Ljubav hrani bračnu vezu i o njoj bi trebalo učiti u obitelji, u školama, a i u kršćanskoj zajednici koja treba stvoriti potrebno okruženje.
- Dvojnost Božjega stvorenja, »muško i žensko stvori ih« (Post 1,27), danas se osporava i zahtijevaju se »brak za sve« i »pravo svih na djecu«.

2. skupina

- Vrijednost i uloga žene u svijetu rada nedovoljno se cijeni jer ju se još uvijek smatra »neuspjelim muškarcem« (Aristotel) i stoga se prenosi stereotip da je manje inteligentna, manje kompetentna, neracionalna, neefikasna da bi mogla preuzeti vodeća mjesta u politici, ekonomiji, znanosti, u tvrtkama, na fakultetima i sl.
- Vrijednost i uloga žene kao majke u obiteljskom je životu nezamjenjiva, stoga je važno da ona ima pravo na rađanje djece, a da pri tome ne izgubi posao, pravo na porodiljni dopust, pravo na dostojanstven posao i pravednu plaću.
- Vrijednost i uloga žene kao supruge u obitelji sve je češće ugrožena jer postaje žrtva različitih oblika nasilja u vlastitoj obitelji, za koje nitko ne snosi odgovornost, nije joj omogućena skrb, nego joj je lice obavijeno velom šutnje i trpljenja.

3. skupina

- Zbog nesudjelovanja obaju roditelja u odgoju djece narušeni su odnosi u obitelji, iz čega izvire veliki problemi u djece koja bivaju prepuštena sama sebi i na dugim mjestima traže nadomjestke ljubavi te postaju žrtve lošeg društva, vršnjaka, starijih, masmedija i sl.
- Dobna granica ulaska u seksualne aktivnosti sve se više spušta jer maloljetnici privlače pozornost svojim načinom odijevanja i ponašanja (posebno djevojke), što sve uvelike potenciraju časopisi i modna industrija, koji na taj način iskorištavaju djecu u svrhu vlastitog profita.
- Većina roditelja nema vremena za vlastitu djecu, ne zna što im djeca rade, čime se bave, kako provode vrijeme izvan nastave, kako izgledaju, što se s njima događa, ne primjećujući pritom različite oblike nasilja i zlostavljanja koje nad njima provode vršnjaci u stvarnosti, preko interneta, *Facebooka* i sl.

Predstavljanje rezultata rada u skupinama

Skupine trebaju same osmisliti način na koji će predstaviti rezultate rasprave.

ZAKLJUČNI DIO (10 min)

SINTEZA

Možda nam se čini da u današnjem društvu manjka dara velikodušnosti. Zajednički život je život za druge. On je i lijep i zahtjevan. Traži razumijevanje, međusobno uvažavanje, pomaganje, nesebičnost, velikodušnost.

U braku i obitelji učimo se davati i primati, voljeti i praštati. Po uzoru na Krista koji je bezuvjetno ljubio svoju zaručnicu Crkvu učimo se biti dobrotvori i ustrajni u dobru i pomaganju, jer velikodušnost je izbor. Taj izbor svakodnevno, iz sata u sat, izazov je našem poimanju slobode, izgrađuje ga ako smo velikodušni u darivanju života.

Velikodušnost se izražava bezuvjetnim davanjem, milosrđem, darežljivošću, plemenitošću, altruizmom, dobročinstvom, ljubaznošću, suosjećanjem, ljubavlju, empatijom, zahvalnošću... Uzore velikodušnosti ponajprije tražimo u svojim bližnjima, djeca u roditeljima, supružnici međusobno, a snagu kao kršćani crpimo iz vjere. Za brak, tj. obitelj, kao temeljnu zajednicu društva, trebamo se pripremiti iskrenim razgovorom, vježbanjem u nesebičnoj ljubavi i uvažavanjem, molitvom i pouzdanjem u Božju pomoć, nadahnjujući se Isusovim primjerom.

Velikodušna ljubav kao posljedica bračnog i obiteljskog sklada prirodan je temelj i svakog drugog, pa i župnog zajedništva. Kao što je nama ruža svojom raskošnom ljepotom simbol Božje velikodušnosti u stvaranju i davanju, tako se raznoliko i bogato može velikodušnost izražavati u našim odgovorima na tolike potrebe bližnjih. *»Sve veći broj različitih organizacija koje izlaze ususret čovjeku u njegovim najrazličitijim potrebama može se naposljetku zahvaliti činjenici da je zapovijed ljubavi prema bližnjemu Stvoritelj upisao u samu ljudsku narav.« (Deus Caritas Est, Benedikt XVI., br. 31.)*

Jesi li upoznat s djelovanjem i projektima tvog biskupijskog i/ili župnog Caritasa? U čemu vidiš mogućnost i način vlastitog doprinosa? Možda svoju velikodušnost želiš izraziti nekim kulturnim ili sportskim angažmanom?

Napomena: U sintezi valja povezati odgovore učenika, biblijsko tumačenje i iskaze iz Katekizma Katoličke crkve o kršćanskom razumijevanju sakramenta ženidbe. Tekstovi iz KKC-a koje navodimo mogu poslužiti kao dodatni materijal za vjeroučitelje i animatore.

KKC 1601 »Krist Gospodin uzdigao je na dostojanstvo sakramenta ženidbeni savez među krštenima, kojim muška osoba i ženska osoba međusobno uspostavljaju zajednicu svega života po svojoj naravi usmjerenu k dobru supruga te k rađanju i odgajanju potomstva.«

ŽENIDBA U REDU STVARANJA

1603 »Intimna zajednica bračnog života i ljubavi, koju je Stvoritelj utemeljio i providio vlastitim zakonima, sazda se ženidbenim ugovorom. (...) Sam je Bog začetnik ženidbe.« Zvanje za ženidbu upisano je u samu narav muškarca i žene kakvi su izasli iz ruke Stvoriteljeve. Ženidba nije ustanova isključivo ljudska, unatoč brojnim promjenama kojima je mogla biti podvrgnuta kroz vjekove, u raznim kulturama, društvenom ustrojstvu i duhovnim stavovima. Zbog tih pak različnosti ne smijemo zaboraviti ono što je u braku opće i trajno. Premda dostojanstvo te ustanove ne izlazi posvuda jednako na vidjelo, ipak u svim se kulturama javlja stanovit smisao o uzvišenosti bračnog sjedinjenja, jer je »spas kako osobe tako i ljudskog i kršćanskog društva tijesno povezan sa sretnim stanjem u bračnoj i obiteljskoj zajednici«.

1604 Bog koji je čovjeka iz ljubavi stvorio, pozvao ga je na ljubav kao osnovno urođeno zvanje svakog ljudskog bića. Čovjek je, naime, stvoren na sliku i priliku samoga Boga koji je Ljubav. Budući da je Bog stvorio muško i žensko, njihova uzajamna ljubav postaje slikom posvemašnje i neprolazne ljubavi kojom Bog ljubi čovjeka. To je nešto dobro, vrlo dobro u očima Stvoriteljevim. I ta ljubav koju Bog blagoslivlje namijenjena je plodnosti i da se ostvari u zajedničkom djelu očuvanja stvorenja: »I blagoslovi ih Bog i reče im: Plodite se i množite i napunite zemlju i sebi je podložite« (Post 1,28).

1605 Sveto pismo potvrđuje da su muškarac i žena stvoreni jedno za drugo: »Nije dobro da čovjek bude sam.« Žena, »meso od mesa njegov«, njemu sučelice, njemu jednaka i sasvim bliska, darovana mu je od Boga kao »pomoć«, predstavljajući tako Boga od kojega nam dolazi pomoć. »Stoga će muškarac ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo« (Post 2,24). Da to znači neprolazno jedinstvo njihovih dvaju bića, sam Gospodin pokazuje podsjećajući kakav je bio »u početku« Stvoriteljev naum: »Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo« (Mt 19,6).

MOLITVENI ZAVRŠETAK

*Gospodine Isuse Kriste,
ti koji si svjetlost i radost našega života,
daruj nam, molimo te,
svoga Duha siromaštva
da nas štiti od svih zala;
daruj nam Duha poniznosti i jednostavnosti
da nas oslobađa od robovanja nama samima;
daruj nam smisao i velikodušno razumijevanje križa
da možemo ljubiti samo tebe
te po tebi i u tebi sve ostalo, ljude i stvari.*

*Iznad svega, Gospodine,
daj nam čisto srce i tijelo,
da možemo sijati radost gdje god prolazimo,
da se zauzimamo za dobro, a budemo protiv zla,
da pomažemo braći u kojima si ti prisutan,
da svaki dan činimo dobra djela
i da tako budemo što bliži tebi.*

*Pogledaj, Gospodine, naše duše i naša srca,
koja su spremna odazvati se na svaki poziv dobra;
daj nam radost da budemo
veseli navjestitelji tvoga kraljevstva.*

*To te molimo, Gospodine,
po Majci tvojoj i našoj, Djevici Mariji,
po našem serafskom Ocu
kojega smo izabrali za vođu na našem putu.*

Amen.

(Molitva Franjevačke mladeži)

DAR ZA KRAJ

Na kraju katehetskog susreta vjeroučitelji(ce) mladima daruju list na kojemu je napisan tekst molitve Ivana Pavla II. za obitelj, koji mogu ponijeti i darovati nekome kao poticaj ili zalijepiti na vrata svoje sobe.

Molitva Ivana Pavla II. za obitelj

*Bože, od kojega nam dolazi svako očinstvo na nebu i na zemlji,
Oče, koji si ljubav i život,
učini da svaka ljudska obitelj na zemlji,
po tvome Sinu rođenom od žene
i po Duhu Svetom,
postane izvorom božanske ljubavi
za uvijek nove naraštaje.
Učini da tvoja milost vodi misli i djela roditelja,
za dobro njihove obitelji
i svih obitelji na svijetu.
Neka mladi naraštaji u obitelji nađu
snažnu potporu za čovječnost
i rast u istini i ljubavi!
Neka ljubav osnažena milošću sakramenta ženidbe,
bude jača od svake nemoći i beznađa,
koje zahvaćaju naše obitelji.
Na kraju te molimo za zagovor
svete nazaretske obitelji,
da Crkva u svim narodima na zemlji,
može plodonosno ispuniti svoje poslanje u obitelji i po obitelji,
po Kristu našem Gospodinu,
koji je put, istina i život,
u vijeke vjekova. Amen.*

Izvidnice duše

Ciljevi:

- doživjeti snagu tvrđave Lovrijenac i uspostaviti poveznicu sa snagom Duha u sebi, kojom se odupiremo zlu
- kroz biblijske tekstove, primjere i razgovor dublje spoznati područja i zadatke izgradnje i oblikovanja kršćanske osobnosti
- biti spremni njegovati svoja osjetila i surađivati s Božjom milošću, poslušni nadahnućima evanđelja i prepuštajući se vodstvu Duha Svetoga.

Ključni pojmovi:

- uzdržljivost, postojanost, tvrđava Lovrijenac, ljudska osjetila, duhovna izgradnja

Oblici rada:

- čelni, pojedinačni i rad u skupinama

Metodički postupci:

- usmeno izlaganje
- samostalan rad na tekstu
- tematski usmjeren razgovor
- stvaralačko pisano, usmeno i figurativno izražavanje.

Nastavna sredstva i pomagala:

- zbirka pjesama »Biti ili ne« Jure Kaštelana
- Biblija
- svijeće
- papiri, flomasteri i bojice (za umnu mapu)
- stiropor ili karton, ljepilo, magnetići za pravljenje tvrđave Lovrijenac
- nosač zvuka s glazbom za meditativni ples.

UVODNI DIO (15 min)

MEDITATIVNO-MOLITVENI POČETAK

Meditativni ples — hodočasnički korak

Sudionici najprije stanu u krug okrenuti licem jedni prema drugima. Zatim svatko uzima u lijevu ruku zaštićenu upaljenu svijeću ili lučicu, okreće se malo udesno i desnu ruku polaže na rame sudionika/sudionice ispred sebe. Lijeve ruke sa svjećicama od lakta su lagano ispružene i okrenute prema unutrašnjosti kruga.

Na glazbu J. S. Bacha za orkestar u D-duru, br. 3, stavak Air (može se pronaći na Youtubeu) ili na drugu prikladnu melodiju meditativno se plešu tri koraka prema naprijed, zatim »tri koraka« u mjestu, tj. prebacujući težinu tijela s desne noge, koja je krenula naprijed, na lijevu i tako njihajući se naizmjenično, a zatim se opet korača tri koraka naprijed...

Tumačenje:

Hodočasnički korak označava polagano, ali odlučno napredovanje prema Kristu, u kojemu se u ritmu hoda naizmjenično zastaje kako bi se razmišljalo o putu i cilju. Znak je povezanosti molitve i rada, angažmana i kontemplacije. Svjetiljke u rukama označavaju budnost s kojom prolazimo kroz život iščekujući susret s Kristom.

Alternativa (ako voditelj misli da ovaj način nije prikladan za njegovu skupinu): sudionici sjede u krugu, upale svijeće i jednostavno slušaju skladbu. U istom položaju mogu ostati sve do rada u skupinama.

MOTIVACIJA

Tvrđava koja se ne predaje

Ja sam tvrđava sa jedinom zastavom srca.

Nevidljivi bedemi sazidani od rana.

Uspavankom

odolijevam najezdama.

Preobražen u oklopu sna.

*Na svim kulama bdiju izvidnice, a na obali skrivene
brodice od trske i tamarisa.*

*Vjetrokazi gledaju gvozdene daleke vojske gdje bruse strelice,
uljem mažu bedra i mišiće i propinju se na zlim konjima
od kositra i vatre.*

*Mostovi su dignuti i neodoljiva brzica
brani prilaze.*

A u svitanje nestaje mjesec i javlja se nepomućeno sunce.

Ja sam tvrđava sa jedinom zastavom srca.

Tvrđava koja se ne predaje.

Ne predaju se mrtvi oslobođeni svojih čula.

Ne predaju se munje u brzom letu.

Ne predaju se živi sa draguljima očiju.

Utvrde se predaju, ali ne ova od sna.

Same se daju i same otimaju.

Ja sam tvrđava sa jedinom zastavom srca.

(Jure Kaštelan)

RAZGOVOR NA TEMELJU PITANJA

- O kakvoj tvrđavi govori pjesnik?
- U čemu je snaga i slabost utvrde od kamena i šljunka, a u čemu utvrde sazdane od duhovnih vrijednosti?
- Koje su tvoje najvažnije vrijednosti? Na koga ili na što se ti možeš osloniti u svome životu?
- Čime izgrađuješ svoju osobnost?
- Na što te asocira stijena u tvom vjerskom životu?
- Isus je Šimunu dao novo ime Petar – Stijena, iako je bio sve više nego postojan. Zašto Šimun dobiva novo ime?
- Što bi volio/voljela da se nakon tebe naziva po tebi (određena ulica, grad, selo, rijeka, most, park, ustanova, društvo, nagrada, hrana...)? Ako želiš, obrazloži svoj izbor.

GLAVNI DIO (40 – 45 min)

UVOD U TEMU

Lovrijenac je jedna od pet dubrovačkih tvrđava. Sagrađena je na visokoj litici nadomak Gradu štiteći zapadni ulaz u Grad. Svaki ulaz u grad najslabija je točka svake utvrde. Te slabe točke pojačavaju se posebnim tvrđavama ili nekim drugim dodatnim sredstvima kako bi utvrda bila što sigurnija. U takvim gradovima ljudi su se osjećali sigurnije i zaštićenije. Takvi su gradovi teško osvojivi i kroz povijest su sloveli kao slobodni gradovi.

Jedan od takvih simbola dubrovačke slobode je i tvrđava Lovrijenac. Dva mosta vode u tvrđavu, a iznad vrata u kamenu je uklesano »Non Bene Pro Toto Libertas Venditur Auro« — **»Sloboda se ne prodaje ni za sva blaga svijeta«**. Kroz stoljeća bdije nad gradom poput pastira nad povjerenim mu stadom. No unatoč svemu, stari Dubrovčani na svoje tvrđave i utvrde postaviše lik i svog nebeskog zaštitnika sv. Vlaha, kojega i danas građani slave više od tisuću godina. Tako je Grad dobio svoju kompletnu zaštitu kako se ne bi obistinila izreka koja parafrazira početne retke psalma 127.: »Ako Gospodin ne čuva grada, uzalud su sve tvrđave njegove i svi umovi njegovi.«

Mladi ljudi općenito, a tako i mladi kršćani, na putu traženja sebe, svog identiteta i svojeg usmjerenja u budućnost često nisu svjesni opasnosti koje ih odvlače prema otuđenju i promašaju života. U Ivanovu evanđelju te se opasnosti često nazivaju zamkama svijeta. Svijet pritom ne označava svijet u kojemu živimo, čovječanstvo i Zemlju, nego snage zla koje su jake usred ovoga našeg svijeta.

U procesu izgradnje svoje osobnosti, svoga pojedinačnog i kršćanskog identiteta, važno je integrirati i razviti sve svoje mogućnosti i usmjeriti ih u pozitivnom pravcu. Pri tome mislimo na kršćansku osobnost potrebnu za ostvarenje svakog poziva, a na osobit način duhovnog, svećeničkog i redovničkog. Naša su osjetila i misli vrata preko kojih dolazimo u dodir sa svijetom oko sebe. Upravo ta vrata mogu postati našom slabom točkom, ulazom na koji se može ušuljati »virus zla« koji će razoriti »sustav« našega života i naše osobe. U današnjoj »...jer vi to zaslužujete« kulturi uzdržljivost zvuči staromodno i neprivačno, ali je Lovrijenac upravo slika onoga što dobijemo »ako ne prodajemo slobodu«: prelijepu utvrdu na stijeni. Kako god zamišljamo svoju budućnost, u laičkom ili kleričkom staležu, **uzdržljivost je zalog pobjede duha nad tijelom.**

Zato ćemo u skupinama razmišljati o nekoliko aspekata čovjeka, koji pokazuju važnost budnosti potrebne kako bismo svoj život mogli graditi na sigurnim vrijednostima. Možemo ih nazvati *izvidnicama duše* koristeći sliku iz uvodne pjesme. Riječ je o kulturi našega srca, misli, jezika, očiju i tijela.

OBRADA TEME

Rad u skupinama

Skupina SRCE

Kao što je srce središte ljubavi i izvor naših dobrih djela, tako je ono isto korijen i izvor naših grijeha i loših djela.

Zadaci:

- Pročitajte tekst:

[Isus] tada ponovo dozove mnoštvo i stane govoriti: »Poslušajte me svi i razumijte! Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga onečistiti, nego što iz čovjeka izlazi — to ga onečišćuje. Tko ima uši da čuje, neka čuje!« (Mk 7,14–16)

- Koja je glavna poruka ovoga teksta?
- Kako možemo njegovati svoje srce, čime ga treba hraniti?
- Kako se odnosite prema svojim osjećajima: dopuštate li ih? Što činite s negativnim osjećajima: dopuštate li da postanu destruktivni u odnosu prema drugima, okolini, vama samima? Kako ih nastojite preobraziti u konstruktivne?
- Pomoću umne mape napišite ili simbolima nacrtajte pozitivne i negativne osjećaje te načine kako prevladati negativne osjećaje (npr. srdžbu, zavist, ljubomoru...)!

Skupina MISLI

Sve što činimo, sve o čemu razmišljamo i sve što ćemo učiniti proizlazi iz naših misli. Naš um aktivan je u budnosti i u snu sve dok je u nama dah života.

Zadaci:

- Pročitajte biblijske tekstove:

U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!« Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga.« (Lk 1,26–30)

A rođenje Isusa Krista zbilo se ovako. Njegova majka Marija, zaručena s Josipom, prije nego se sastadoše nađe se trudna po Duhu Svetom. A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je izvrgnuti sramoti, nego nau-mi da je potajice napusti. (Mt 1,18–19)

- Jedna polovica skupine: Zamisli da se nalaziš na Marijinu mjestu. Napiši o čemu je sve ona mogla razmišljati u tom trenutku.
- Druga polovica skupine: Pokušaj se uživjeti u ulogu Josipa. Kakve su misli prolazile Josipovom glavom kad je saznao da je Marija trudna?
- Pročitajte svoje zapise ostalima u skupini!
- Razmišljaš li o mislima koje svakodnevno prolaze tvojom glavom? Odakle sve dolaze poticaji na misli koje se roje?
- Kakva su tvoja iskustva s čitanjem knjiga? Koliko ti pomažu u životu, kako nadahnjuju tvoje misli i djela? Podijeli s članovima svoje skupine što rado čitaš!

Skupina JEZIK

Zadaci:

- Pročitajte biblijske rečenice:

»Znate, braćo moja ljubljena! Svatko neka bude brz da sluša, spor da govori, spor na srdžbu.« (Jk 1,19)

»Blagoslivljajte, a ne proklinjite!« (Rim 12,14)

»Ne izusti ime Gospodina, Boga svoga uzalud!« (Pnz 5,11)

»Ne svjedoči lažno protiv bližnjega svoga!« (Izl 20,16)

- Narodna mudrost kaže: *»Speci pa reci!«* Jezikom možemo čovjeka povrijediti i pridignuti. Navedite vlastita iskustva jednoga i drugoga.
- Što sve uključuje kultura govora? Što mislite koji je razlog siromaštva jezika i uporabe ružnih riječi (posebno psovki) kod mladih ljudi?
- Zlatne riječi *»molim, hvala, oprost!«* ključ su koji otvara svaka vrata. Kakva su vaša iskustva s uljudnim ophođenjem prema ljudima?
- Kako biste povezali biblijske rečenice o promišljenu i istinitu govoru s vlastitim iskustvima u društvenom životu?
- Napišite rečenicu kojom ćete ohrabriti osobu koja sjedi pokraj vas u skupini te joj darujte napisano!

Skupina OČI

Zadaci:

- Pročitaj biblijske tekstove 2 Sam 11,2–6 i Mk 10,46–52.

A jednoga dana predvečer usta David sa svoje postelje i prošeta se po krovu svoje palače. Opazi s krova ženu gdje se kupa. Ta žena bijaše izvanredno lijepa. David se propita za tu ženu i rekoše mu: »Pa to je Batšeba, kći Eliamova i žena Urije Hetita!« Nato David posla glasnika da je dovedu k njemu. Kad je došla, leže on s njom, upravo kad se bila očistila od svoje nečistoće. Zatim se ona vrati svojoj kući. Žena zatrudnje te poruči Davidu: »Trudna sam!« Tada David posla poruku Joabu: »Pošalji k meni Uriju Hetita!« I Joab posla Uriju k Davidu. (2 Sam 11,2–6)

Dođu tako u Jerihon. Kad je Isus s učenicima i sa silnim mnoštvom izlazio iz Jerihona, kraj puta je sjedio slijepi prosjak Bartimej, sin Timejev. Kad je čuo da je to Isus Nazarećanin, stane vikati: »Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se!« Mnogi ga ušutkivahu, ali on još jače vikaše: »Sine Davidov, smiluj mi se!« Isus se zaustavi i reče: »Pozovite ga!« I pozovu slijepca sokoleći ga: »Ustani! Zove te!« On baci sa sebe ogrtač, skoči i dođe Isusu. Isus ga upita: »Što hoćeš da ti učinim?« Slijepac mu reče: »Učitelju moj, da progledam.« Isus će mu: »Idi, vjera te tvoja spasila!« I on odmah progleda i uputi se za njim. (Mk 10,46–52)

- Polovica članova skupine pokušat će se uživjeti u situaciju kralja Davida i napisati u obliku dnevnika što mu se dogodilo i što mu je sve prolazilo kroz glavu do konačne odluke.
- Druga polovica članova skupine osmisliće intervju (razgovor) s Bartimejom.
- Pročitajte jedni drugima svoje uratke!
- Razgovarajte o dodirnim točkama i razlikama između Davidove i Bartimejeve sljepoće.
- Internet je danas postao »skladištem« na kojemu se mogu naći različite slike, tekstovi, filmovi koji mogu uznemiriti našu maštu, opteretiti um i srce. Razgovarajte o tome i nastojte napisati pravila kako se kloniti destruktivnih sadržaja. Razmijenite međusobno internetske adrese na kojima se mogu naći dobre slike i filmovi.

Skupina TIJELO

Zadaci:

- Pročitajte biblijske odlomke Rim 7,14–18 i 1 Kor 6,19–20

Ili, zar ne znate? Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji. Jer, kupljeni ste otkupninom. Proslavite, dakle, Boga u tijelu svojemu! (1 Kor 6,19–20)

Zakon je, znamo, duhovan; ja sam pak tjelesan, prodan pod grijeh. Zbilja ne razumijem što radim: ta ne činim ono što bih htio, nego što mrzim — to činim. Ako li pak činim što ne bih htio, slažem se sa Zakonom, priznajem da je dobar. Onda to ne činim više ja, nego grijeh koji prebiva u meni. Doista znam da dobro ne prebiva u meni, to jest u mojem tijelu. Uistinu: htjeti mi ide, ali ne i činiti dobro. (Rim 7,14–18)

- Kroz različita razdoblja nastanka biblijskih tekstova razlikuje se odnos biblijskih pisaca prema tijelu. U Starom zavjetu nalazimo posve pozitivan odnos prema tijelu, jer čovjek je tijelo i po tijelu stupa u odnos s drugima i s Bogom. Pod utjecajem grčke stoičke filozofije osobito u pavlovske spise ulazi negativan odnos prema tijelu. Ipak, i kod Pavla nalazimo tekstove o svetosti našega tijela koje je hram Duha Svetoga. Koliko vam je poznat odnos prema tijelu u različitim kulturama i religijama? Kako se shvaća, kako tijelo završava nakon smrti u vjerovanju pojedinih religija (npr. hinduizmu, islamu, kršćanstvu)?
- Razgovarajte o kulturi tijela u generaciji svojih roditelja i danas: s obzirom na higijenu, uređivanje, modu, tretmane, plastične operacije... Koje su posljedice pretjerane usredotočenosti na tijelo?
- Kod mnogih svetih ljudi, pa i samoga sv. Pavla, nalazimo govor o napetosti između zahtjeva tijela i duha. U kojoj mjeri to moraju biti suprotnosti? Kako se može povezati i prožimati zdrav odnos prema tijelu i prema duhu, kultivirati pobude tijela i duha?
- Napišite pravila za skladnu kulturu i harmoniju tijela, duše i duha!
- Kako naše tijelo sudjeluje u našoj vjeri i bogoslužju? Prisjetite se meditativnog plesa na početku našeg susreta. Kako možemo hvaliti Boga u svom tijelu? Što nam govori činjenica da nam je Krist ostavio svoje tijelo za hranu?

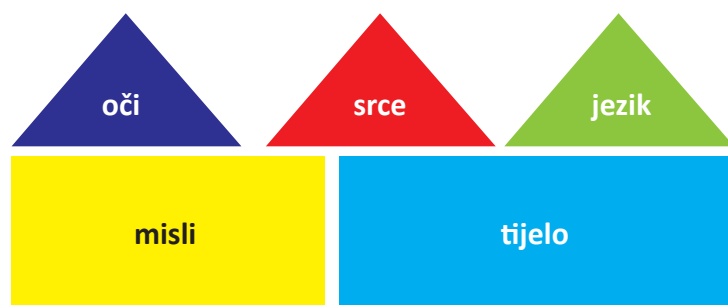
Predstavljanje rezultata rada u skupinama

Svaka skupina iznosi i prikazuje rezultate svoga rada kojima pokazuje kako »ojačati tijelo« (usp. Mt 26,41).

ZAKLJUČNI DIO (15 min)

SINTEZA S AKTUALIZACIJOM

Skupine mogu objediniti svoje zaključke u obliku tvrđave sastavljene od različitih dijelova slagalice (zidine, vrata, kule) na kojima bi bili zaključci svih skupina, koje objedinjuju čovjeka (oči – vrata, srce – zidine, jezik – kula, misli – zidine, tijelo – kula) koji djeluje po Duhu Svetomu i kojima izgrađujemo svoju najčvršću utvrdu poput Lovrijenca. Tvrđava se može raditi od stiropora ili kartona ili jednostavno nacrtati na plakatnom papiru.

Razmišljanje u tišini

Razmisli koliko tvoja župna zajednica i obitelj imaju koristi od tvog aktivnog predanja ili štete od tvoje pasivnosti. Ti si onaj kamen koji je ugrađen u tvrđavu. Ako ga izvadiš, nastat će rupa. Ta praznina utvrdu ne čini postojanijom, naprotiv prijeti joj opasnost od urušavanja. Povezanost u cjelovitosti traži tvoju postojanost, radi tvoje obitelji i tvoje župne zajednice. Na kojoj od »izvidnica duše« moraš poraditi radi učvršćenja zajedništva u tvojoj župi?

Kao kršćani pozvani smo živjeti po zakonu Duha. Sv. Pavao nas poziva da živimo dostojno poziva kojim smo pozvani, jer smo opečaćeni Duhom Svetim: »Po Duhu živite! Plod je pak Duha ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost!« (Gal 5,22–23)

MOLITVENI ZAVRŠETAK

Gospodine, štite moj, za koji se zaklanjam! Na usne mi stražu postavljaj da iz njih ne izlaze riječi koje ranjavaju. Daj da moje oči budu čiste i tijelo sveto. Uljem mi glavu mažeš da budem potpuno posvećen(a) Tebi. Duha mi svoga daješ da hodim putovima Tvojim.

Mjesto u kojem živim stvoreno je pokretačkom moći toga istoga Duha kojeg imam u sebi. Ljepota i sklad djela ljudskih ruku samo su djelić Tvoga božanskog sklada, ljepote, snage, postojanosti i opstojnosti. Hvala Ti što si nazočan u svemu, a najviše u meni. Hvala Ti što svemu daješ dah života. Dok si u meni, život je u meni, jer Ti si moja tvrđava, moja utvrda koju neprijatelj nikada neće osvojiti. S Tobom su koraci moji sigurni na putu prema vječnosti!

Srce moje po srcu Tvome

Ciljevi:

- prepoznati blagost i milosrđe kao temeljno obilježje Isusove rado-sne vijesti i njegova odnosa prema ljudima
- u susretu s Isusom osjetiti ljepotu milosrđa i blagosti koja oslobađa nas i naše bližnje
- usvojiti Isusovu blagost kao kršćanski stav i plod Duha Svetoga.

Ključni pojmovi:

- blagost, milosrđe, bolesničko pomazanje, Srđ, obrana slobode

Oblici rada:

- frontalni, rad u skupinama, individualni

Metodički postupci:

- čitanje
- izlaganje
- razgovor
- pisano, usmeno, stvaralačko izražavanje.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Biblija
- KKC
- računalo
- projektor
- ceduljice s licima, iste takve uvećane, karton, škare, ljepilo, gumice
- nosač zvuka s meditativnom glazbom.

UVODNI DIO (20 min)

MOLITVENO-MEDITATIVNI POČETAK

On ne viče, on ne diže glasa...

On ne lomi napuklu trsku

ni ti gasi stijenja što tinja...

Prezren bješe, odbačen od ljudi,

čovjek boli, vičan patnjama, od kog svatko lice otklanja...

Zlostavljahu ga, a on puštaše,

i nije otvorio usta svojih...

Ko janje na klanje odvedoše ga...

Za grijeha naroda njegova nasmrt ga izbiše! (Izaija)

Gospodine, u liku Sluge Jahvina prepoznavamo tebe... Prepoznavamo tvoju blagost... U evanđelju nam govoriš: »*Dođite k meni svi vi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite od mene jer sam blaga i ponizna srca. Uistinu jaram je moj sladak i breme je moje lako.*« (Mt 11,28–30)

Isuse blaga i ponizna srca, učini srce moje po srcu svome!

MOTIVACIJA I NAJAVA TEME

(Prijedlog za motivaciju je igra »Čašica razgovora«: cilj igre je opuštanje sudionika i povezivanje određenih osjećaja s načinom djelovanja, ponašanja.)

Sudionici sjede u krugu, a među njima kruži čaša s ceduljicama na kojima su različiti izrazi lica koji se osim ovdje, mogu naći i na našoj web stranici.

IZRAZI LICA

Poslije izvlačenja ceduljica sudionici mogu ukratko ispričati događaj iz svog života u kojem su se osjećali sukladno licu na ceduljici. Nakon toga sudionici osjećaje dijele na one koji za sobom ostavljaju osjećaj gorčine i one koji ostavljaju osjećaj blagosti.

Voditelj zaključuje igru ovim riječima: Svakome od nas poznat je osjećaj blagosti i osjećaj rasrđenosti. Uočavam također i da naši osjećaji imaju utjecaja na naš odnos prema Bogu, bližnjima i prema samima sebi. Isus nas poziva na ljubav prema Bogu, bližnjima i sebi. On je ljubav prema Bogu i bližnjima pokazao u blagosti. Isus govori: »Učite od mene jer sam blaga i ponižna srca« (Mt 11,29). Kroz današnji susret promatrat ćemo Isusovu blagost koja može i treba postati naša blagost, koja je plod Duha Svetoga. Razmišljat ćemo i o zaprekama koje nas sprječavaju u blagosti.

GLAVNI DIO (40 – 45 min)

Najava biblijskog teksta

Isus nam je svojim propovijedanjem i djelovanjem pokazao put slobode koja se očituje u stavu neosuđivanja i blagosti. U svom djelovanju Isus je bio konkretan, pogađao je u samu srž problema i otvarao oči, liječio rane, dizao iz prašine, oslobađao od ropstva, pozivao na slobodu. U biblijskom tekstu, koji nam donosi evanđelist Ivan, promatrat ćemo Isusov odnos prema čovjeku i njegovim slabostima.

Susret s biblijskim tekstom:

Voditelj pročita evanđelje Iv 8,1–11

A Isus se uputi na Maslinsku goru. U zoru eto ga opet u Hramu. Sav je narod hrlio k njemu. On sjede i stade poučavati. Uto mu pismoznanci i farizeji dovedu neku ženu zatečenu u preljubu. Postave je u sredinu i kažu mu: »Učitelju! Ova je žena zatečena u samom preljubu. U Zakonu nam je Mojsije naredio takve kamenovati. Što ti na to kažeš?« To govorahu samo da ga iskušaju pa da ga mogu optužiti. Isus se sagne pa stane prstom pisati po tlu. A kako su oni dalje navaljivali, on se uspravi i reče im: »Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen.« I ponovno se sagnuvši, nastavi pisati po zemlji. A kad oni to čuše, stadoše odlaziti jedan za drugim, počevši od starijih. Osta Isus sâm — i žena koja stajaše u sredini. Isus se uspravi i reče joj: »Ženo, gdje su oni? Zar te nitko ne osudi?« Ona reče: »Nitko, Gospodine.« Reče joj Isus: »Ni ja te ne osuđujem. Idi i odsada više nemoj grijешiti.«

Kratka emocionalna stanka.

Interpretacija u užem smislu (rad u skupinama)

Sudionike se dijeli u tri skupine, a potom oni sami analiziraju tekst:

1. skupina

Promatranje farizeja i pismoznanaca

- Okarakteriziraj farizeje i pismoznance. Koje su njihove vrline, a koje mane? Pokušaj na to pitanje odgovoriti koristeći izraze lica.
- Što misliš da farizeji i pismoznanci misle o sebi?
- Pokušaj opisati osjećaje farizeja i pismoznanaca dok dovode »neku ženu« pred Učitelja?
- Zbog čega farizeji i pismoznanci uopće postavljaju Isusu pitanje ako je Mojsijev Zakon vrlo jasan u ovom slučaju?
- Isus ne reagira na farizejsko-pismoznanski način. Sagiba se i piše. Piše onima koji se bave pismom. Farizeji i pismoznanci ne uspijevaju u svom naumu. Što mislite što im je u tom trenutku prolazilo glavom i srcem?
- Pokušajte se uživjeti u ulogu pismoznanaca i farizeja. Napišite što biste nakon nekoliko dana zapisali u svoj dnevnik da ste jedan od njih. Izaberite zapis koji ćete predstaviti ostalim skupinama.

2. skupina

Promatranje žene

- Uхватili su je u preljubu u ranu zoru i dovukli do Isusa. Oči svih bile su uprte u nju. Samo ju je trenutak dijelio od smrti. Što misliš kako se osjeća ta žena? Za odgovor na to pitanje možeš se poslužiti izrazima lica.
- Žena sigurno misli kako je njezina smrt zaslužena i neizbježna. Dok čeka trenutak presude i prvi udarac kamenjem, što misliš koje joj misli prolaze kroz glavu?
- Kako se osjeća žena nakon što Isus tužiteljima postavlja protupitanje? Kako se osjeća kada se obraća njoj?

Pokušajte osmisliti evanđeoski prizor pantomimom i uz pomoć improviziranih maski od kartona s gumicama koje ih pričvršćuju (odaberite lica iz uvodnog dijela). Na početku je jedino Isus bez maske. Nakon što upućuje protupitanje farizejima, oni jedan po jedan skidaju svoje maske i odlaze. Na kraju se Isus obraća ženi, koja najprije bojažljivo, a zatim odlučno skida svoju masku i pruža je Isusu. Prizor ćete predstaviti ostalim skupinama.

3. skupina

Promatranje Isusa

- Opiši Isusa — kako se osjeća kao onaj koji je stavljen na kušnju?
- Kako te se doima njegova sloboda i suverenost spram Zakona?
- Od čega je Isus oslobodio farizeje i pismoznance?
- Od čega je Isus oslobodio ženu?
- U kojim gestama prepoznaješ Isusovu blagost i milosrđe koje oslobađa i mijenja čovjeka?
- Isus ne odobrava grijeh, ali ne osuđuje grešnika. Usporedite Isusov stav sa svojim i sa stavom kršćana u svom okruženju. Pokušajte napisati nedjeljnu propovijed na tu temu. Izaberite najbolju koju, ćete predstaviti ostalim skupinama.

Predstavljanje rezultata rada u skupinama

Svaka skupina predstavi svoj rad drugima.

Zaključak: Žena, farizeji i pismoznanci na jednak su način zarobljeni svojim grijehom i prepušteni svojoj gorčini i krutosti. Isus ih oslobađa. Farizejima i pismoznancima otvara oči za njihovu sljepoću, a ženi, koja je samo »neka žena«, vraća dostojanstvo. Blagošću se potiče dobrota u drugima. Ako smo **u raskoraku između pravednosti i blagosti, slobodnom odlukom za blagost pišemo po tlu zapis neizmjernosti, trajniji od kamena.**

ZAKLJUČNI DIO (10 min)

SINTEZA

Bez obzira na to koliko čovjek bio daleko od Isusa ili s kakvim mu namjerama prilazio, vidjeli smo kako Isus daje jednaku priliku svima. Prema ženi, farizejima i pismoznancima, prema grešnicima različitih vrsta, prema onima koji su ga razapeli, prema onima koji umiru pokraj njega na križu milosrdan je i blag. Isusovo poslanje i temeljna poruka naziva se *blagom viješću*. Isusova blagost plod je slobode i vjernosti koju osjeća prema Ocu. Kako ja mogu biti milosrdan/milosrdna prema sebi i drugima? Nakon uzašašća k Ocu Isus nam je darovao Duha Svetoga. Duh Sveti je sila odozgo koja u nama sve čini novo, koja nas preobražava iz dana u dan na sliku Isusovu.

Isus nam je svoju blagost na poseban način pokazao u sakramentima ozdravljenja: pomirenju i bolesničkom pomazanju. *Bolesničko pomazanje daruje utjehu, mir i snagu te povezuje bolesnika u njegovu ozbiljnom stanju i patnjama na dublji način s Kristom. Sakrament bolesničkog pomazanja ima višestruk dar i učinak: bolesnik dobiva milost Duga Svetoga, koja pomaže spasiti cijeloga čovjeka, jača ga protiv napasti zla i tjeskobe smrti, dajući mu duhovnu okrjepu; pridiže ga pouzdanjem u Boga, tako da bolesnik može hrabro podnositi svoje nedaće i protiv njih se boriti da postigne ozdravljenje ako mu je korisno za duhovno spasenje, a po potrebi pomazanje također daje oprost grijeha i dovršenje kršćanske pokore.* (Rimski obrednik: *Bolesničko pomazanje, Kršćanska sadašnjost, 1970.*)

Jesi li imao nekad priliku razgovarati s nekim o sakramentu pomazanja? Kakva je u tvojoj okolini, odnosno župnoj zajednici skrb za bolesnike? Obilazi li ih samo župnik? Ako da, postoje li među vama oni koji bi i izvan došašća željeli olakšati svojom blagošću i toplinom svakidašnjicu starijih i usamljenih ljudi?

Simbolički ćemo povezati blagost kao odliku kršćanina s tvrđavom Imperijal na Srđu.

Brdo Srđ od davnina je bilo prirodan zaklon Dubrovnika od bure, ali i od najezdi raznih osvajača koji su kroz povijest u više navrata pokušavali osvojiti tadašnju Dubrovačku Republiku.

Na Srđu je, nakon što je Napoleonova vojska na prijevaru osvojila Dubrovnik, započela gradnja utvrde Imperijal, koju je dovršila Austro-Ugarska. Utvrda je imala velik strateški utjecaj na obranu Grada s njegove sjeverne strane.

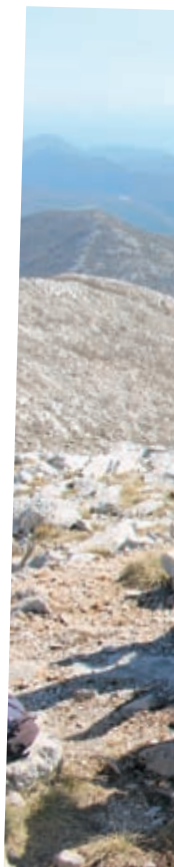
Tijekom Domovinskog rata utvrda Imperijal je odigrala najznačajniju ulogu od svoje izgradnje. U utvrdu i na njoj bili su obrambeni položaji hrvatske vojske na kojima su branitelji uspješno odolijevali najžešćim napadima neprijateljske vojske. Dana 6. prosinca 1991. godine, za vrijeme najžešćeg napada na Dubrovnik, neprijateljska vojska uspjela je doći na samu utvrdu Imperijal, ali su branitelji Srđa, potpomognuti topničkom paljbom, uz nadljudske napore uspjeli obraniti utvrdu, a samim time i Dubrovnik od okupacije. Imperijal je bio zadnja linija obrane Grada, kao što je sakrament bolesničkog pomazanja nama zadnja linija obrane od vječnog ropstva i besmisla. Tijekom tog napada uništen je jedan od spomenika, kameni križ koji je 1997. godine zamijenjen novim. Danas je na Srđu u utvrdu Imperijal smješten Muzej Domovinskog rata.

MOLITVENI ZAVRŠETAK

(uz meditativnu glazbu)

*Kako da ti zahvalim za sve što jesam
i za sve što imam
i za sve što dolazi iz tvoje velikodušne ruke,
Oče, koji si beskrajno dobar.
Kako da ti zahvalim što si ono što jesi,
Otac pun ljubavi,
čija brižnost je uvijek budna,
a srce širom otvoreno?
Kako da ti zahvalim kad vidim da sam ispunjen
iako to nisam zaslužio,
i kad na moje želje odgovaraš iznad onoga
što sam očekivao?
Kako da ti zahvalim na tankočutnosti
tvoje svemoći,
sa sitnim pažnjama i ugodnim iznenađenjima
koje obilježavaju moj put?
Nitko ne bi mogao unijeti toliko dobrote
u moje najskromnije radosti,
toliko obzira i takta da bi ublažio udarac mučnog događaja!
Kako da ti zahvalim na tvojoj ustrajnosti
da mi sve oprostiš
i da umnožiš ljubav i strpljivo čekaš
vidjevši moju slabost?
Nikad ti ne mogu reći dovoljno hvala,
jer ne mogu naći istu mjeru
u mucanju svoje zahvalnosti
za veličinu tvoje ljubavi!*

(Jean Galot)

NA SLOBODU POZVANI

Dubrovnik
26.-27. travnja
2014.